



**BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI**

**Balanța de plăți  
și poziția investițională internațională  
a României**

**RAPORT ANUAL**

**2009**

**ISSN 1224-4570**

## **Notă**

*Redactarea **Raportului anual 2009 – Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României** a fost finalizată la data de 3 decembrie 2010, pe baza datelor statistice disponibile în luna noiembrie 2010.*

*Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Băncii Naționale a României.*

*Sursa datelor statistice a fost indicată expres numai atunci când acestea au fost furnizate de alte instituții.*

*Redactarea a fost realizată de Direcția Statistică, iar tehnoredactarea de Direcția Studii Economice.*

*Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.*

*Banca Națională a României, Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București  
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52  
internet: <http://www.bnr.ro>*

# Cuprins

## PRINCIPALELE EVOLUȚII ÎNREGISTRATE ÎN ANUL 2009

<b>I. Contextul internațional.....</b>	<b>5</b>
<b>II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României.....</b>	<b>10</b>
A. Balanța de plăți .....	10
1. Contul curent.....	10
1.1. Balanța comercială (bunuri și servicii).....	11
1.1.1. Balanța comercială (bunuri) .....	11
1.1.1.1. Structura și orientarea geografică a exportului.....	14
1.1.1.2. Structura și orientarea geografică a importului .....	17
1.1.1.3. Eficiența comerțului internațional cu bunuri .....	20
1.1.1.4. Balanța resurselor energetice.....	21
1.1.2. Balanța serviciilor.....	22
1.1.2.1. Serviciile de transport.....	22
1.1.2.2. Serviciile de turism-călătorii .....	23
1.1.2.3. Alte servicii .....	24
1.2. Balanța veniturilor.....	24
1.3. Balanța transferurilor curente .....	25
2. Contul de capital și financiar.....	26
2.1. Investiții directe.....	27
2.2. Investiții de portofoliu .....	28
2.3. Finanțarea deficitului de cont curent .....	29
B. Poziția investițională internațională a României .....	30
1. Prezentare generală .....	30
2. Structura poziției investiționale internaționale.....	31
2.1. Active externe.....	31
2.2. Pasive externe.....	33
2.2.1. Datoria externă .....	35
<b>Grafice.....</b>	<b>39</b>
<b>Secțiune statistică.....</b>	<b>49</b>



# PRINCIPALELE EVOLUȚII ÎNREGISTRATE ÎN ANUL 2009

## I. Contextul internațional<sup>1</sup>

În anul 2009 activitatea economică mondială a rămas la un nivel scăzut, după ce a suferit o contracție severă în ultimul trimestru al anului precedent. Economia globală a fost afectată negativ de ajustarea bilanțurilor firmelor și veniturilor populației, de efectul de avuție și de scăderea încrederii, care au prevalat, în pofida măsurilor de limitare a riscurilor sistemice și de stabilizare financiară întreprinse de guverne și de băncile centrale. Economii emergente au fost afectate, la rândul lor, de încetinirea economiilor avansate, în condițiile reducerii comerțului mondial, ca efect al scăderii cererii globale, în special în industria prelucrătoare. În trimestrul al doilea din 2009 activitatea globală a revenit pe un trend ascendent, fiind stimulată de măsurile de politică fiscală și monetară întreprinse în multe state, menite să contribuie la stabilizarea sectorului financiar. Revenirea economică, stimulată inițial de industria prelucrătoare și ulterior de servicii, a fost mai rapidă în economii emergente, a căror expunere directă la criză a fost mai redusă. Producția mondială a scăzut cu 0,6 la sută, după ce crescuse cu 3,0 la sută în anul 2008.

Influența crizei financiare asupra activității reale s-a resimțit și în evoluția comerțului mondial, care a înregistrat în anul 2009 o scădere cu 11,3 la sută, comparativ cu o creștere cu 4,4 la sută în anul 2008. Prețul petrolului (cotația BRENT) s-a stabilizat în primul trimestru al anului 2009, după care a început să crească, ajungând la 77,8 dolari SUA pe baril la sfârșitul anului, în urma deciziei OPEC de a reduce producția, precum și a îmbunătățirii percepției asupra perspectivelor economice. Pe ansamblul anului, prețul mediu al petrolului a fost de 62,5 dolari SUA pe baril (cu 36,4 la sută sub media anului 2008).

Prețurile materiilor prime<sup>2</sup> (exprimate în dolari SUA) au scăzut în medie cu 18,7 la sută față de anul precedent, cu excepția prețurilor metalelor, care au înregistrat creșteri, datorită măsurilor de dezvoltare a infrastructurii, anunțate de China. Inflația mondială a înregistrat o rată negativă în prima parte a anului 2009, determinată de scăderea prețurilor internaționale ale mărfurilor și de reducerea gradului de utilizare a capacităților de producție, ca urmare a restrângerii activității economice. Ulterior, revenirea prețurilor internaționale ale mărfurilor a urcat rata inflației până la 1,9 la sută<sup>3</sup> în luna decembrie 2009 (3,6 la sută în decembrie 2008).

**Zona euro**<sup>4</sup> a înregistrat o scădere economică de 4,1 la sută în anul 2009, după o creștere cu 0,6 la sută în anul 2008, pe fondul reducerii cheltuielilor de capital privat și al restrângerii comerțului internațional. Formarea brută de capital fix a scăzut cu 10,9 la sută, preponderent în domeniul corporatist, ca urmare a restrângerii cererii și în domeniul construcțiilor, pe fondul scăderii prețurilor locuințelor. Consumul privat s-a redus cu 1,2 la sută, fiind afectat de diminuarea venitului real disponibil al gospodăriilor populației, ca urmare a scăderii gradului de ocupare și a înăsprii condițiilor de creditare. În schimb, consumul

---

<sup>1</sup> Surse: BCE – Raport anual 2009, *Statistics Pocket Book* – august 2010; FMI, *World Economic Outlook* – iulie 2010.

<sup>2</sup> Exclusiv resurse energetice.

<sup>3</sup> Se referă la țările din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

<sup>4</sup> Statele membre UE din zona euro la care se face referire sunt cele 16 state membre UE aflate în zona euro la sfârșitul anului 2009: Austria, Belgia, Cipru, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Spania, Slovacia și Slovenia.

administrației publice a crescut cu 2,4 la sută, fiind stimulat de măsurile fiscale anticiclice, limitând astfel scăderea economică a zonei euro.

Exporturile de bunuri și servicii s-au redus cu 13,3 la sută în anul 2009, iar importurile de bunuri și servicii cu 12,0 la sută, după ce în anul precedent înregistraseră ușoare creșteri (cu 0,9 la sută, respectiv cu 0,7 la sută). Reducerea exporturilor a fost determinată de evoluția cererii externe și de aprecierea substanțială a monedei euro. Comprimarea exporturilor a antrenat, la rândul său, scăderea importurilor de bunuri intermediare și de capital.

Din perspectivă sectorială, reducerea activității economice s-a reflectat în toate domeniile, cu precădere în industria prelucrătoare, determinată de scăderea cererii externe, de diminuarea rapidă a stocului de comenzi și de reducerea activității în construcții și în industria de automobile. Construcțiile au înregistrat o scădere a activității, pe fondul deteriorării sectorului rezidențial, în special în țările în care ponderea acestuia în PIB a crescut în perioada premergătoare crizei financiare. Activitatea în sectorul servicii s-a restrâns, îndeosebi în transporturi, închirieri de mașini, publicitate și consultanță, fiind afectată de diminuarea consumului privat și a activităților de producție.

Pe fondul unor presiuni inflaționiste reduse, rata medie anuală a inflației, măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum, a coborât de la 3,3 la sută în anul 2008 la 0,3 la sută în anul 2009, cel mai scăzut nivel înregistrat de la introducerea monedei euro. Această evoluție a fost determinată de reducerea prețurilor internaționale ale mărfurilor, în special ale resurselor energetice.

Condițiile pe piața forței de muncă din zona euro s-au deteriorat în anul 2009, pentru al doilea an consecutiv. Rata șomajului BIM<sup>5</sup> a crescut de la 7,6 la sută în anul 2008 la 9,4 la sută în anul 2009. Creșteri semnificative ale ratei șomajului s-au înregistrat în Irlanda și Spania, în timp ce în Germania și Italia creșterile au fost mai temperate.

Deficitul bugetar al zonei euro a urcat de la 2,0 la sută din PIB în anul 2008 la 6,2 la sută în anul 2009, cea mai mare deteriorare bugetară de la crearea Uniunii Economice și Monetare, pe fondul evoluției crizei financiare, al contracției economice majore și al măsurilor anticiclice de stimulare fiscală. În majoritatea țărilor deficitul bugetar a depășit în anul 2009 valoarea de referință de 3,0 la sută din PIB, făcând obiectul procedurii de deficit excesiv instituite de Comisia Europeană, cu termene de corectare a deficitului bugetar cuprinse între anii 2012 și 2014. Trei dintre aceste țări au înregistrat ponderi ale deficitului bugetar în PIB mai mari de 10 la sută: Irlanda (14,3 la sută), Grecia (13,6 la sută), Spania (11,2 la sută). Cele mai scăzute ponderi ale deficitului bugetar în PIB s-au înregistrat în Luxemburg (0,7 la sută) și Finlanda (2,2 la sută).

Rata datoriei publice a zonei euro a crescut cu 9,4 puncte procentuale în anul 2009 față de anul precedent, până la 78,7 la sută din PIB, ca efect al declinului activității economice, al creșterii deficitelor bugetare și al intervențiilor guvernamentale pentru stabilizarea sistemului financiar. Toate statele din zona euro au înregistrat creșteri ale ponderii datoriei publice în PIB, din care zece au depășit referința de 60 la sută, cele mai ridicate fiind înregistrate de Italia (115,8 la sută), Grecia (115,1 la sută), Belgia (96,7 la sută), Franța (77,6 la sută), Portugalia (76,8 la sută), Germania (73,2 la sută).

---

<sup>5</sup> Biroul Internațional al Muncii.

Contul curent agregat al zonei euro s-a încheiat cu un deficit de 67,6 miliarde euro (0,6 la sută din PIB), față de 161,6 miliarde euro în anul 2008, în principal pe seama transformării deficitului balanței comerciale în excedent și a înjumătățirii deficitului balanței veniturilor. Balanța comercială a zonei euro s-a încheiat cu un excedent de 38,4 miliarde euro, comparativ cu un deficit de 18,3 miliarde euro în anul 2008, în condițiile unei scăderi mai accentuate a importurilor comparativ cu exporturile. Stabilizarea și revigorarea ulterioară a exporturilor a fost susținută de restabilirea cererii externe, dar efectul favorabil al acesteia a fost limitat de reducerea competitivității zonei, prin aprecierea monedei euro.

Investițiile directe și de portofoliu au înregistrat intrări nete în valoare de 229,8 miliarde euro, comparativ cu 145,4 miliarde euro în anul 2008, majorarea reflectând influxurile nete de investiții de portofoliu de natură participativă și scăderea ieșirilor nete de investiții directe. Aceste evoluții au fost parțial limitate de reducerea influxurilor nete de natura datoriei.

**Țările membre ale Uniunii Europene din afara zonei euro<sup>6</sup>** au cunoscut o scădere economică cu 4,6 la sută în anul 2009, comparativ cu o creștere cu 1,3 la sută în anul 2008. Trendul economic descendent a fost comun tuturor țărilor din regiune, dar amplitudinea declinului a variat de la o țară la alta, în funcție de poziția ciclică inițială, de gradul de deschidere a economiei, de structura comerțului internațional și de necesarul de finanțare externă. Statele baltice au înregistrat cele mai înalte rate negative ale PIB, între -18,0 și -14,1 la sută, care au reflectat corectarea unor dezechilibre macroeconomice preexistente crizei. În celelalte țări declinul economic a fost provocat de colapsul cererii externe și de înăsprirea condițiilor de finanțare externă. Polonia a fost singura țară care a înregistrat o creștere economică pozitivă, de 1,8 la sută (comparativ cu 5,1 în anul 2008), beneficiind de un sistem financiar solid, de un grad de deschidere economică mai redus și de lipsa unor dezechilibre macroeconomice majore.

Rata medie anuală a inflației a scăzut în anul 2009 în toate țările, dar diferențele între acestea au rămas semnificative. În medie, țările membre ale Uniunii Europene din afara zonei euro au consemnat o rată anuală a inflației de 2,7 la sută, comparativ cu 4,7 la sută în anul 2008. Cele mai ridicate rate ale inflației au fost înregistrate în România și Lituania, 5,6 la sută și respectiv 4,2 la sută, urmate de Ungaria, Polonia și Letonia, cu rate cuprinse între 4,0 și 3,3 la sută, și de Bulgaria, Marea Britanie, Suedia, Danemarca și Republica Cehă între 2,5 și 0,6 la sută. Cea mai scăzută rată medie anuală a inflației s-a înregistrat în Estonia, 0,2 la sută. Dezinflația a fost determinată de factori comuni tuturor statelor, respectiv scăderea prețurilor mărfurilor și reducerea cererii interne.

Situația fiscală s-a deteriorat puternic în majoritatea statelor UE din afara zonei euro în anul 2009, ca efect al înrăutățirii condițiilor macroeconomice. Pe ansamblu, ponderea deficitului bugetar în PIB a fost de 9,2 la sută, comparativ cu 3,2 la sută în anul 2008. Valoarea de referință de 3,0 la sută din PIB a fost depășită în opt din cele unsprezece țări (excepție făcând Danemarca, Estonia și Suedia), acestea fiind subiectul procedurilor de deficit excesiv inițiate de Consiliul UE la sfârșitul anului 2009.

---

<sup>6</sup> Statele membre UE din afara zonei euro la care se face referire sunt cele 11 state membre UE aflate în afara zonei euro, la sfârșitul anului 2009: Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Letonia, Lituania, Marea Britanie, Polonia, România, Suedia și Ungaria.

Evoluțiile bugetare au reflectat răspunsurile diferite ale guvernelor confruntate cu criza economică. Acestea au variat de la măsuri restrictive în cadrul programelor de stabilizare financiară, adoptate de țările care au încheiat acorduri cu FMI, Banca Mondială și Comisia Europeană (Letonia, Ungaria și România), și măsuri de consolidare fiscală (Bulgaria, Estonia și Lituania), până la lipsa de intervenție și lăsarea stabilizatorilor automați să opereze (Republica Cehă și Polonia) sau introducerea unor pachete de stimulente fiscale (Danemarca, Suedia și Marea Britanie).

Ponderea datoriei publice în PIB a atins 60,8 la sută, comparativ cu 45,5 la sută în anul 2008, depășind pragul de 60,0 la sută numai în Ungaria și Marea Britanie.

Soldul total al contului curent și al contului de capital s-a îmbunătățit pe ansamblul țărilor UE din afara zonei euro comparativ cu anul 2008, ajungând la 0,8 la sută din PIB în anul 2009, față de -0,9 la sută în anul anterior. Trendul a fost dat de cele patru state care au înregistrat corecții puternice ale soldului extern, trecând de la deficit la excedent: Letonia, Lituania, Estonia și Ungaria. Această evoluție a fost determinată de contracția cererii interne și de scăderea influxurilor de capital, pe măsura intensificării crizei financiare globale. Cele mai mari ajustări ale deficitului contului curent și de capital le-au înregistrat statele care aveau deficite mari la începutul crizei, acestea transformându-se în excedent (în cele patru țări menționate mai sus) sau reducându-se puternic (România și Bulgaria).

Ajustarea deficitelor externe a fost însoțită de înăsprirea condițiilor de finanțare și de modificarea structurală a influxurilor financiare. Influxurile de investiții străine directe (ISD) s-au diminuat considerabil față de anul 2008 în cele opt state care au aderat la UE după 2004, ponderea influxurilor nete de ISD în PIB coborând de la 3,6 la sută în anul 2008 la 1,7 la sută în 2009. Danemarca și Marea Britanie au continuat să fie exportatoare nete de investiții străine directe. Evoluția investițiilor de portofoliu a fost eterogenă: Danemarca, Suedia și Marea Britanie au primit influxuri substanțiale, în timp ce Bulgaria, Estonia și Ungaria au înregistrat ieșiri nete. În cele opt state care au aderat la UE după anul 2004, influxurile nete de „alte investiții” au scăzut de la 7,4 la sută din PIB în anul 2008 la 1,9 la sută în 2009. Influxurile nete s-au transformat în ieșiri nete în Republica Cehă, Bulgaria, Letonia, Lituania, respectiv au scăzut în Estonia, Ungaria, Polonia și România. În Ungaria, Letonia și România, reducerea creditelor private a fost parțial compensată prin programele internaționale de asistență financiară.

În **Statele Unite ale Americii** produsul intern brut a scăzut cu 2,6 la sută, după ce stagnase în anul 2008. Consumul privat a fost afectat negativ în prima jumătate a anului 2009 de deteriorarea condițiilor pe piața muncii și de încercarea gospodăriilor populației de a-și reface avuția netă și de a-și reduce datoriile acumulate în anii anteriori. Ulterior, creșterea economică a redevenit pozitivă, în condițiile stabilizării pieței financiare, ale stimulentele monetare și fiscale și ale trecerii stocurilor pe un trend ascendent. Exportul net de bunuri și servicii a contribuit pozitiv la dinamica PIB, scăderea importurilor fiind mai mare decât cea a exporturilor. Deficitul contului curent a scăzut de la 4,7 la sută din PIB în anul 2008 la 2,7 la sută în 2009, în principal din cauza contracției cererii interne și a diminuării prețului țițeiului. Rata medie anuală a inflației pentru anul 2009 a fost de -0,4 la sută<sup>7</sup>, ca efect al reducerii prețurilor mărfurilor. Deficitul bugetului federal s-a majorat până la 11,1 la sută din PIB, de la 6,5 la sută în anul 2008.

<sup>7</sup> Comparativ cu 3,8 la sută în anul precedent.



Veniturile fiscale s-au redus substanțial pe fondul diminuării încasărilor din taxe și impozite, iar cheltuielile bugetare au crescut în urma implementării măsurilor de stimulare a sistemului financiar și a economiei în ansamblu.

**Economia japoneză** a continuat creșterea negativă din anul 2008 (-1,2 la sută), ajungând la -5,2 la sută în anul 2009. În a doua jumătate a anului 2009, scăderea economică s-a temperat, pe fondul atenuării declinului producției industriale și al revigorării exporturilor. Rata medie anuală a inflației, măsurată prin indicii prețurilor de consum, a fost de -1,4 la sută, comparativ cu +1,4 la sută în anul 2008. Rata șomajului a urcat de la 4,0 la sută în 2008 la 5,1 la sută în 2009, cu un vârf de 5,7 la sută în luna iulie.

**Economiile emergente din Asia** au contracarat recesiunea globală prin măsuri de stimulare fiscală și politici monetare expansioniste, care au făcut ca regiunea să înregistreze o creștere economică de 5,7 la sută în anul 2009. În China, creșterea economică a cunoscut o ușoară diminuare, de la 9,6 la sută în anul 2008 la 8,7 la sută în 2009. Măsurile de stimulare fiscală, combinate cu o politică monetară expansionistă, au contribuit la dublarea investițiilor în infrastructură și la stimularea consumului privat. Rata medie anuală a inflației a fost negativă în perioada februarie-octombrie 2009. Excedentul comercial a scăzut cu aproximativ o treime, ca efect al unor factori temporari. Datorită restricțiilor impuse investițiilor de portofoliu, bilanțurile băncilor au fost protejate de criză, iar ieșirile de capital au fost limitate. Începând cu trimestrul al doilea, influxurile de capital au revenit la nivelul precriză, iar rezervele valutare au crescut cu 500 miliarde dolari SUA, ajungând la 2 400 miliarde dolari SUA la sfârșitul anului 2009.

**America Latină**<sup>8</sup> a înregistrat o scădere cu 1,9 la sută a PIB în anul 2009 (comparativ cu o creștere de 4,2 la sută în anul precedent), fiind cea mai mare reducere înregistrată după 1983, pe fondul anticipațiilor negative ale agenților economici, care și-au diminuat considerabil cheltuielile. Nesiguranța privind perspectivele pieței muncii și reducerea transferurilor bănești ale lucrătorilor din străinătate au afectat negativ consumul gospodăriilor populației. Formarea brută de capital fix a scăzut la rândul său, cu precădere în sectorul mașini și echipamente.

Totuși, în partea a doua a anului, economia regiunii a început să se revigoreze, fiind antrenată de pachetele de stimulare economică, de reducerea ratelor dobânzii, de normalizarea graduală a sistemului financiar și de îmbunătățirea anticipațiilor privind economia mondială. Rata șomajului urban a crescut de la 7,3 la sută la 8,2 la sută. Rata medie anuală a inflației a scăzut de la 8,2 la sută în anul 2008 la 4,7 la sută în 2009, pe fondul reducerii prețurilor internaționale ale mărfurilor alimentare și combustibililor, precum și al scăderii cererii interne, această tendință regăsindu-se în majoritatea țărilor regiunii, cu excepția Argentinei și a Republicii Dominicane.

Deficitul contului curent agregat al Americii Latine a scăzut ușor în termeni relativi (de la 0,6 la sută din PIB în anul 2008 la 0,4 la sută în 2009), fiind influențat favorabil de majorarea excedentului comercial, în condițiile în care importurile au scăzut mai mult decât exporturile. Majoritatea statelor cu deficit extern din regiune au înregistrat o ameliorare a acestuia, în timp ce țările exportatoare de petrol au cunoscut o reducere a excedentelor de cont curent.

---

<sup>8</sup> Sursă suplimentară: Raportul Comisiei Economice pentru America Latină și Caraibe (iulie 2010).

La ameliorarea deficitului extern al regiunii a contribuit și diminuarea deficitului balanței veniturilor, ca efect al reducerii ratelor dobânzii și profiturilor corporatiste. Influxurile de transferuri curente au scăzut, pe seama remiterilor muncitorilor din străinătate (în special din SUA și Spania), care s-au restrâns cu 10,0 la sută pe ansamblul regiunii. Contul de capital și financiar a reflectat influența favorabilă a îmbunătățirii accesului pe piețele financiare, a dinamismului investițiilor străine directe și a consolidării rezervelor valutare.

## **II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României**

### **A. Balanța de plăți**

În anul 2009, deficitul de cont curent al României a înregistrat o scădere semnificativă, ca urmare a deteriorării mediului extern, ceea ce a condus la restrângerea puternică a exporturilor. În același timp, importurile s-au comprimat într-un ritm mult mai alert decât exporturile, reflectând diminuarea cererii interne.

#### **1. Contul curent**

În anul 2009, balanța de plăți a României a consemnat un sold negativ al contului curent de 4 913 milioane euro, fiind cel mai mic nivel înregistrat în ultimii șase ani. Față de anul anterior, deficitul contului curent s-a redus cu 69,6 la sută, iar ca pondere în PIB cu 7,4 puncte procentuale, până la 4,2 la sută.

**Tabelul nr. 1. Balanța de plăți**

	2008			2009		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
<b>1. CONTUL CURENT</b>	<b>53 582</b>	<b>69 739</b>	<b>-16 157</b>	<b>44 055</b>	<b>48 968</b>	<b>-4 913</b>
Bunuri și servicii	42 479	60 929	-18 450	36 147	43 312	-7 165
- bunuri	33 725	52 834	-19 109	29 084	35 955	-6 871
- servicii	8 754	8 095	659	7 063	7 357	-294
Venituri	2 268	5 951	-3 683	1 188	3 090	-1 902
Transferuri curente	8 835	2 859	5 976	6 720	2 566	4 154
<b>2. CONTUL DE CAPITAL ȘI FINANCIAR</b>	<b>80 024</b>	<b>62 194</b>	<b>17 830</b>	<b>76 672</b>	<b>70 789</b>	<b>5 883</b>
Transferuri de capital	879	264	615	791	278	513
Achiziționarea/vânzarea de active nemateriale-nefinanciare	112	107	5	201	68	133
Investiții directe	18 728	9 420	9 308	13 435	9 885	3 550
Investiții de portofoliu	2 550	3 114	-564	1 715	1 198	517
Derivate financiare	600	890	-290	379	430	-51
Alte investiții de capital	57 117	48 399	8 718	60 151	57 806	2 345
Active de rezervă („-” creștere, „+” scădere)	38	-	38	-	1 124	-1 124
<b>3. ERORI ȘI OMISIUNI (NET)</b>	<b>-</b>	<b>1 673</b>	<b>-1 673</b>	<b>-</b>	<b>970</b>	<b>-970</b>

Reducerea semnificativă a deficitului contului curent în anul 2009 a fost determinată de scăderea deficitelor de la bunuri și venituri. Efectul pozitiv al reducerii deficitelor de la bunuri și venituri asupra

soldului contului curent a fost limitat de scăderea transferurilor curente și de transformarea excedentului de la servicii în deficit.

### 1.1. Balanța comercială (bunuri și servicii)

În anul 2009, balanța de bunuri și servicii a înregistrat un deficit de 7 165 milioane euro, în scădere cu 61,2 la sută față de anul precedent, exclusiv de la bunuri.

#### 1.1.1. Balanța comercială (bunuri)

În anul 2009, soldul negativ al balanței comerciale a fost de 6 871 milioane euro<sup>9</sup>, în scădere cu 64,0 la sută față de anul precedent, pe fondul scăderii mai puternice a importurilor în raport cu exporturile. Comparativ cu anul 2008, exporturile și importurile s-au contractat cu -13,8 la sută, respectiv cu -31,9 la sută, iar ponderea deficitului comercial în PIB s-a redus cu 7,8 puncte procentuale, până la 5,9 la sută.

**Tabelul nr. 2. Evoluția balanței comerciale (bunuri)**

	2008	2009	Diferențe (+/-)
	- milioane EUR -		
Export (FOB)	33 725	29 084	-4 641
Import (FOB)	52 834	35 955	-16 879
Soldul balanței comerciale (FOB/FOB)	-19 109	-6 871	12 238
	- procente -		- puncte procentuale -
Ponderea exportului în PIB	24,1	25,1	1,0
Ponderea importului în PIB	37,8	31,0	-6,8
Ponderea soldului balanței comerciale în PIB	-13,7	-5,9	7,8
Ponderea soldului balanței comerciale în soldul contului curent	118,3	139,9	21,6
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi (FOB/FOB)	63,8	80,9	17,1
Gradul de deschidere a economiei: (export+import)/PIB	61,9	56,1	-5,8

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

Pe parcursul anului 2009, cel mai ridicat deficit comercial s-a înregistrat în luna septembrie (0,9 miliarde euro), iar media lunară de 0,6 miliarde euro a fost mai mică cu 1 miliard euro față de nivelul celei din anul precedent.

Evoluția soldului balanței comerciale pe cele opt grupe de mărfuri consemnează excedente la textile, confecții, încălțăminte (989 milioane euro), mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (158 milioane euro) și deficite la: produse chimice și plastice (3 809 milioane euro), produse minerale (1 800 milioane euro), produse agroalimentare (1 286 milioane euro), metale comune (580 milioane euro), produse din lemn, hârtie și alte mărfuri (543 milioane euro).

<sup>9</sup> Mai mult de jumătate din deficitul comercial a fost acumulat în trimestrele II și IV.

Analiza soldului balanței comerciale pe principalele stadii ale producției evidențiază deficite la bunuri intermediare (4 268 milioane euro), materii prime (1 844 milioane euro), bunuri de capital (401 milioane euro) și bunuri de consum (358 milioane euro).

Pe **zone geografice**, cea mai mare parte a deficitului comercial a fost generată de comerțul intracomunitar (68,1 la sută, din care 33,6 la sută din comerțul cu zona euro), comerțul extracomunitar înregistrând 31,9 la sută. Peste 90,0 la sută din deficitul comercial înregistrat în anul 2009 a provenit din relațiile comerciale cu Ungaria (25,2 la sută), China (22,5 la sută), Kazahstan (17,8 la sută), Austria (15,0 la sută) și Federația Rusă (12,7 la sută). Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi a crescut cu 17,1 puncte procentuale, ajungând la 80,9 la sută, în timp ce gradul de deschidere a economiei s-a redus cu 5,8 puncte procentuale, până la 56,1 la sută.

**Exportul de bunuri** a însumat 29 084 milioane euro<sup>10</sup>, în scădere cu 13,8 la sută față de anul 2008, ca efect al extinderii crizei financiare la nivel mondial, cu repercusiuni asupra schimburilor comerciale internaționale. Reducerea valorică a exportului a fost de 4 641 milioane euro și a provenit în proporție de 81,0 la sută din scăderea volumului (mașini, aparate și echipamente electrice; cazane, turbine, motoare, aparate și dispozitive mecanice; produse metalurgice; produse petroliere; articole și accesorii de îmbrăcăminte confecționate; încălțăminte; materiale plastice și articole din plastic) și de 19,0 la sută din scăderea prețurilor externe (fontă, fier și oțel; produse petroliere; cereale; semințe, fructe și plante tehnice industriale; îngrășăminte; aluminiu și articole din aluminiu; combustibili minerali).

Cel mai ridicat nivel al exportului din anul 2009 s-a înregistrat în luna iulie (2,8 miliarde euro), iar media lunară realizată la export a fost de 2,4 miliarde euro, mai mică cu 0,4 miliarde euro decât în anul precedent. Produsele cu ponderi semnificative în export sunt menționate în tabelul nr. 3:

**Tabelul nr. 3. Produse cu exporturi semnificative în anul 2009**

	Pondere produsului în exportul total %	- milioane EUR -	Creșteri/ descreșteri față de anul 2008 %
Mașini, dispozitive mecanice, aparate și echipamente electrice	26,4	7 671	-4,8
Mijloace și materiale de transport	16,8	4 882	18,0
Produse chimice, materiale plastice și articole din cauciuc	8,6	2 506	-20,2
Produse metalurgice turnate, laminate, din fier, oțel, fontă, aluminiu, cupru (exclusiv deșeuri)	8,3	2 403	-43,6
Articole de îmbrăcăminte confecționate, tricotate sau croșetate	8,2	2 379	-20,0
Produse petroliere	5,0	1 446	-44,9
Încălțăminte și obiecte din piele	3,9	1 122	-17,6
Mobilier (inclusiv părți ale acestuia)	3,5	1 032	-8,5
Lemn și articole din lemn	3,2	918	-3,3

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

Produsele a căror pondere în export a crescut au fost mașinile, dispozitivele mecanice, aparatele și echipamentele electrice (de la 23,9 la sută în anul 2008 la 26,4 la sută în anul 2009) și mijloacele și

<sup>10</sup> Ponderea exportului de bunuri în PIB a crescut de la 24,1 la sută în anul 2008 la 25,1 la sută în anul 2009.

materialele de transport (de la 12,3 la sută în anul 2008 la 16,8 la sută în anul 2009). Au înregistrat ponderi aproximativ constante în export încălțăminte și obiectele din piele (3,9 la sută), mobilierul (3,5 la sută), lemnul și articolele din lemn (3,2 la sută). O evoluție descrescătoare a ponderii în export au avut: produsele chimice, materialele plastice și articolele din cauciuc (de la 9,3 la sută în anul 2008 la 8,6 la sută în anul 2009), produsele metalurgice turnate, laminatele, din fier, oțel, fontă, aluminiu, cupru<sup>11</sup> (de la 12,6 la sută în anul 2008 la 8,3 la sută în anul 2009), articolele de îmbrăcăminte confecționate, tricotate sau croșetate (de la 8,8 la sută în anul 2008 la 8,2 la sută în anul 2009) și produsele petroliere (de la 7,8 la sută în anul 2008 la 5,0 la sută în anul 2009).

**Importul de bunuri** a atins 35 955 milioane euro<sup>12</sup>, în scădere cu 31,9 la sută față de anul 2008. Reducerea valorică a importului a fost de 16 879 milioane euro și a fost determinată în proporție de 88,0 la sută de scăderea volumului (automobile, tractoare; cazane, turbine, motoare, aparate mecanice; fontă, fier, oțel și produse din acestea; mașini, aparate și echipamente electrice; țigări brut; mobilier și articole de iluminat; gaze naturale; combustibili minerali) și de 12,0 la sută de scăderea prețurilor externe (țigări brut; automobile, tractoare; materiale plastice și articole din plastic; fontă, fier și oțel; produse petroliere; gaze naturale; cereale). Cel mai ridicat nivel al importului din anul 2009 s-a înregistrat în luna septembrie (3,5 miliarde euro), iar media lunară realizată la import a fost de 3,0 miliarde euro, mai mică cu 1,4 miliarde euro decât în anul precedent. Produsele cu ponderi semnificative în import sunt menționate în tabelul nr. 4:

**Tabelul nr. 4. Produse cu importuri semnificative în anul 2009**

	Ponderea produsului în importul total %	- milioane EUR -	Creșteri/descrășteri față de anul 2008 %
Mașini, aparate și echipamente electrice, aparate de înregistrat și de reprodus sunetul și imaginea	14,8	5 326	-9,8
Mașini, motoare, aparate și dispozitive mecanice (inclusiv părți ale acestora)	12,2	4 402	-34,8
Produse energetice (țigări, gaze naturale, produse petroliere, huile, cocs)	9,3	3 354	-48,7
Produse din fontă, fier, oțel și metale neferoase	8,9	3 194	-43,2
Automobile, tractoare și alte vehicule terestre	6,3	2 259	-60,6
Țesături din lână, din bumbac, din fibre și fire sintetice sau artificiale, fibre sintetice sau artificiale, materiale textile	5,0	1 809	-20,9
Materiale plastice și articole din plastic	4,8	1 719	-24,2
Produse farmaceutice	4,8	1 711	2,6
Produse alimentare, băuturi și tutun	3,3	1 188	-6,4
Articole de îmbrăcăminte și încălțăminte	2,7	988	-20,2
Produse vegetale	2,3	839	-21,2

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

Produsele a căror pondere în import a crescut au fost: mașinile, aparatele și echipamentele electrice, aparatele de înregistrat și reprodus sunetul și imaginea (de la 11,2 la sută în anul 2008 la 14,8 la sută în anul 2009), țesăturile din lână, din bumbac, din fibre și din fire sintetice sau artificiale (de la 4,3 la sută în

<sup>11</sup> Exclusiv deșeurii metalice.

<sup>12</sup> Ponderea importului de bunuri în PIB s-a redus de la 37,8 la sută în anul 2008 la 31,0 la sută în anul 2009.

anul 2008 la 5,0 la sută în anul 2009), produsele farmaceutice (de la 3,2 la sută în anul 2008 la 4,8 la sută în anul 2009), produsele alimentare, băuturile și tutunul (de la 2,4 la sută în anul 2008 la 3,3 la sută în anul 2009). Au înregistrat ponderi aproximativ constante în import materialele plastice și articolele din plastic (4,8 la sută), articolele de îmbrăcăminte și încălțăminte (2,7 la sută) și produsele vegetale (2,3 la sută). O evoluție descendentă în importuri au avut: mașinile, motoarele, aparatele și dispozitivele mecanice, inclusiv părți ale acestora (de la 12,8 la sută în anul 2008 la 12,2 la sută în anul 2009), produsele energetice (de la 12,4 la sută în anul 2008 la 9,3 la sută în anul 2009), automobilele, tractoarele și alte vehicule terestre (de la 10,8 la sută în anul 2008 la 6,3 la sută în anul 2009), produsele din fontă, fier, oțel și metale neferoase (de la 10,6 la sută în anul 2008 la 8,9 la sută în anul 2009).

### 1.1.1.1. Structura și orientarea geografică a exportului

#### a) Structura exportului

Principala sursă a exportului este industria prelucrătoare, care a furnizat 92,3 la sută din exporturile României, valoarea bunurilor industriale exportate în anul 2009 însumând 26 838 milioane euro.

**Tabelul nr. 5. Exportul (FOB) pe principalele activități din economia națională**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>33 725</b>	<b>29 084</b>	<b>86,2</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Agricultură, silvicultură și piscicultură	1 394	1 316	94,4	4,1	4,5
Industria extractivă	56	48	85,7	0,2	0,2
Industria prelucrătoare	31 105	26 838	86,3	92,2	92,3
Energie electrică și termică, gaze și apă	275	140	50,9	0,8	0,5
Alte activități	895	742	82,9	2,7	2,6

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

Comparativ cu anul 2008, exportul de produse ale industriei prelucrătoare a fost în scădere cu 13,7 la sută de la majoritatea activităților<sup>13</sup>, excepție făcând industria autovehiculelor de transport rutier (10,1 la sută); industria de calculatoare; produse electronice și optice (35,3 la sută); industria alimentară (8,9 la sută); industria farmaceutică (127,1 la sută) și industria produselor din tutun (39,3 la sută). Scăderi peste medie ale exporturilor au înregistrat următoarele activități: produse ale industriei metalurgice (-50,6 la sută); produse de cocserie și produse obținute din prelucrarea țigăiului (-46,7 la sută); substanțe și produse chimice (-43,5 la sută); produse ale industriei construcțiilor metalice și produse din metal<sup>14</sup> (-24,1 la sută); articole de îmbrăcăminte (-20,5 la sută).

<sup>13</sup> Ordonate descrescător după ponderea mărfii în export.

<sup>14</sup> Exclusiv mașini, utilaje și echipamente.

**Tabelul nr. 6. Exportul (FOB) pe activități din industria prelucrătoare**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>31 105</b>	<b>26 838</b>	<b>86,3</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Produse alimentare	494	538	108,9	1,6	2,0
Băuturi	69	57	82,6	0,2	0,2
Produse din tutun	262	365	139,3	0,8	1,4
Produse ale industriei textile	665	632	95,0	2,1	2,4
Articole de îmbrăcăminte	2 823	2 244	79,5	9,1	8,4
Piei și produse din piele	1 048	1 031	98,4	3,4	3,8
Produse rezultate din prelucrarea lemnului (exclusiv mobilier)	948	920	97,0	3,0	3,4
Hârtie și produse din hârtie	169	140	82,8	0,5	0,5
Produse de cocserie, produse obținute din prelucrarea țițeiului	3 004	1 601	53,3	9,7	6,0
Substanțe și produse chimice	1 850	1 045	56,5	5,9	3,9
Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice	166	377	227,1	0,5	1,4
Produse din cauciuc și mase plastice	1 187	1 144	96,4	3,8	4,3
Alte produse din minerale nemetalice	249	202	81,1	0,8	0,8
Produse ale industriei metalurgice	3 211	1 586	49,4	10,3	5,9
Produse ale industriei construcțiilor metalice și produse din metal (exclusiv mașini, utilaje și echipamente)	1 072	814	75,9	3,4	3,0
Calculatoare și produse electronice și optice	1 767	2 391	135,3	5,7	8,9
Echipamente electrice	2 322	2 108	90,8	7,5	7,9
Mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	2 574	2 162	84,0	8,3	8,1
Autovehicule de transport rutier, remorci și semiremorci	4 285	4 718	110,1	13,8	17,6
Alte mijloace de transport	1 480	1 479	99,9	4,8	5,5
Mobilă	1 109	990	89,3	3,6	3,7
Alte produse neclasificate în altă parte	351	294	83,8	1,1	1,1

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

Comparativ cu anul 2008, **structura bunurilor exportate pe stadii ale producției** reflectă creșterea ponderii bunurilor de capital (cu 6,1 puncte procentuale, ajungând la 21,4 la sută), a bunurilor de consum (cu 2,4 puncte procentuale, până la 23,0 la sută) și a materiilor prime (cu 0,3 puncte procentuale, ajungând la 7,3 la sută), concomitent cu reducerea ponderii bunurilor intermediare (cu 8,8 puncte procentuale, până la 48,3 la sută), după cum rezultă din tabelul nr. 7.

**Tabelul nr. 7. Exportul (FOB) pe stadii ale producției<sup>1)</sup>**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>33 725</b>	<b>29 084</b>	<b>86,2</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Materii prime	2 373	2 109	88,9	7,0	7,3
Bunuri intermediare	19 217	14 077	73,3	57,1	48,3
Bunuri de capital	5 144	6 218	120,9	15,3	21,4
Bunuri de consum	6 991	6 680	95,6	20,6	23,0

<sup>1)</sup> Grupare ONU (din clasificarea comerțului exterior după Marile Categori Economiche – Institutul Național de Statistică)

În anul 2009 și-au majorat contribuția la export față de anul precedent patru grupe de mărfuri: mașinile, aparatele, echipamentele și mijloacele de transport (cu 7,0 puncte procentuale), produsele agroalimentare (cu 1,3 puncte procentuale), produsele din lemn, hârtie (cu 0,4 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,5 puncte procentuale).



**Tabelul nr. 8. Exportul (FOB) pe grupe de mărfuri**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>33 725</b>	<b>29 084</b>	<b>86,2</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Produse agroalimentare	2 165	2 243	103,6	6,4	7,7
Produse minerale	3 142	1 784	56,8	9,3	6,1
Produse chimice și plastice	3 139	2 506	79,8	9,3	8,6
Produse din lemn, hârtie	1 112	1 084	97,5	3,3	3,7
Textile, confecții, încălțăminte	4 782	3 924	82,1	14,2	13,5
Produse metalurgice	4 941	2 922	59,1	14,6	10,0
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	12 200	12 553	102,9	36,2	43,2
Alte mărfuri	2 244	2 068	92,2	6,7	7,2

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

### b) Orientarea geografică a exportului

Din punct de vedere al distribuției geografice, **exportul intracomunitar** s-a cifrat în anul 2009 la **21 600 milioane euro**, mai mic cu 9,1 la sută față de anul precedent. Ponderea exportului intracomunitar în total exporturi a fost de 74,3 la sută, în creștere cu 3,8 puncte procentuale față de anul 2008.

**Tabelul nr. 9. Exportul (FOB) pe grupe de țări**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>33 725</b>	<b>29 084</b>	<b>86,2</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
<b>1. Exportul intracomunitar</b>	<b>23 765</b>	<b>21 600</b>	<b>90,9</b>	<b>70,5</b>	<b>74,3</b>
<i>din care:</i>					
Germania	5 535	5 442	98,3	16,4	18,7
Italia	5 219	4 461	85,5	15,5	15,3
Franța	2 491	2 378	95,5	7,4	8,2
Ungaria	1 726	1 266	73,3	5,1	4,4
Bulgaria	1 397	1 106	79,2	4,1	3,8
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	1 105	970	87,8	3,3	3,3
Olanda	980	953	97,2	2,9	3,3
Spania	774	868	112,1	2,3	3,0
Austria	778	684	87,9	2,3	2,4
Polonia	668	647	96,9	2,0	2,2
<b>2. Exportul extracomunitar</b>	<b>9 960</b>	<b>7 484</b>	<b>75,1</b>	<b>29,5</b>	<b>25,7</b>
<i>din care:</i>					
Turcia	2 205	1 450	65,8	6,5	5,0
Federația Rusă	613	514	83,8	1,8	1,8
Republica Moldova	562	374	66,5	1,7	1,3
Ucraina	825	349	42,3	2,4	1,2
SUA	579	344	59,4	1,7	1,2

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică



Exportul destinat Uniunii Europene a înregistrat scăderi la majoritatea grupelor de mărfuri<sup>15</sup>, cele mai semnificative fiind la: produse metalurgice (-46,7 la sută), produse minerale (-40,4 la sută), textile, confecții și încălțăminte (-17,8 la sută), produse chimice și plastice (-11,5 la sută), produse din lemn, hârtie (-6,0 la sută) și alte mărfuri (-6,3 la sută).

**Tabelul nr. 10. Exportul (FOB) pe grupe de mărfuri către Uniunea Europeană**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>23 765</b>	<b>21 600</b>	<b>90,9</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Produse agroalimentare	1 430	1 742	121,8	6,0	8,1
Produse minerale	1 116	665	59,6	4,7	3,1
Produse chimice și plastice	1 988	1 760	88,5	8,4	8,1
Produse din lemn, hârtie	596	560	94,0	2,5	2,6
Textile, confecții, încălțăminte	4 528	3 722	82,2	19,1	17,2
Produse metalurgice	3 027	1 614	53,3	12,7	7,5
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	9 138	9 718	106,3	38,5	45,0
Alte mărfuri	1 942	1 819	93,7	8,2	8,4

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

Grupele de mărfuri care și-au sporit contribuția la export în anul 2009 au fost: mașinile, aparatele, echipamentele și mijloacele de transport (cu 6,5 puncte procentuale), produsele agroalimentare (cu 2,1 puncte procentuale), produsele din lemn, hârtie (cu 0,1 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,2 puncte procentuale).

Valoarea **exportului extracomunitar** a fost de **7 484 milioane euro**, în scădere cu 24,9 la sută față de anul 2008, având o pondere de 25,7 la sută în total exporturi<sup>16</sup>.

Principalele **zece țări partenere la export**<sup>17</sup> în anul 2009 au fost: Germania (18,7 la sută din total exporturi), Italia (15,3 la sută), Franța (8,2 la sută), Turcia (5,0 la sută), Ungaria (4,4 la sută), Bulgaria (3,8 la sută), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (3,3 la sută), Olanda (3,3 la sută), Spania (3,0 la sută) și Austria (2,4 la sută).

### 1.1.1.2. Structura și orientarea geografică a importului

#### a) Structura importului

În anul 2009, structura importului pe stadii ale producției reflectă creșterea ponderii bunurilor intermediare (cu 4,6 puncte procentuale, ajungând la 51,0 la sută) și a bunurilor de consum (cu 3,7 puncte procentuale, până la 19,6 la sută), concomitent cu scăderea ponderii bunurilor de capital (cu 5,5 puncte procentuale, până la 18,4 la sută) și a materiilor prime (cu 2,8 puncte procentuale, până la 11,0 la sută), după cum rezultă din tabelul nr. 11:

<sup>15</sup> Cu două excepții: produse agroalimentare (21,8 la sută) și mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (6,3 la sută).

<sup>16</sup> În scădere cu 3,8 puncte procentuale față de anul 2008.

<sup>17</sup> Au reprezentat 67,4 la sută din exportul total pe anul 2009.

**Tabelul nr. 11. Importul (FOB) pe stadii ale producției<sup>1)</sup>**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>52 834</b>	<b>35 955</b>	<b>68,1</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Materii prime	7 269	3 953	54,4	13,8	11,0
Bunuri intermediare	24 511	18 345	74,8	46,4	51,0
Bunuri de capital	12 646	6 619	52,3	23,9	18,4
Bunuri de consum	8 408	7 038	83,7	15,9	19,6

<sup>1)</sup> Grupare ONU (din clasificarea comerțului exterior după Marile Categori Economiche – Institutul Național de Statistică)

Cererea de import a fost susținută în anul 2009 în proporție de peste 80,0 la sută de cinci grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport; produse chimice și plastice; produse minerale; produse metalurgice și produse agroalimentare.

Comparativ cu anul 2008 patru grupe de mărfuri și-au redus ponderea în import: produse minerale (cu 3,7 puncte procentuale), mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 1,9 puncte procentuale), produse metalurgice (cu 1,7 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,3 puncte procentuale).

**Tabelul nr. 12. Importul (FOB) pe grupe de mărfuri**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>52 834</b>	<b>35 955</b>	<b>68,1</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Produse agroalimentare	4 012	3 529	88,0	7,6	9,8
Produse minerale	7 246	3 584	49,5	13,7	10,0
Produse chimice și plastice	7 421	6 315	85,1	14,0	17,6
Produse din lemn, hârtie	1 445	1 176	81,4	2,7	3,3
Textile, confecții, încălțăminte	3 717	2 935	79,0	7,0	8,2
Produse metalurgice	6 001	3 502	58,4	11,4	9,7
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	19 242	12 395	64,4	36,4	34,5
Alte mărfuri	3 750	2 519	67,2	7,2	6,9

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

Peste 15,0 la sută din bunurile importate în anul 2009 au înregistrat scăderi peste medie, dintre care: autoturisme; autovehicule pentru transport mărfuri; gaz de sondă; țiței; minereu de fier; cocs și semicocs; produse petroliere; produse metalurgice; mașini și aparate pentru aer condiționat; mașini de prelucrare automată a datelor; aparate de recepție pentru televiziune; mașini și aparate pentru imprimat; mobilier.

#### **b) Orientarea geografică a importului**

**Importul intracomunitar** s-a cifrat în anul 2009 la **26 280 milioane euro**, mai mic cu 28,5 la sută față de anul precedent. Ponderea importului intracomunitar în total importuri s-a majorat cu 3,5 puncte procentuale față de anul 2008, ajungând la 73,1 la sută.

**Tabelul nr. 13. Importul (FOB) pe grupe de țări**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>52 834</b>	<b>35 955</b>	<b>68,1</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
<b>1. Importul intracomunitar</b>	<b>36 771</b>	<b>26 280</b>	<b>71,5</b>	<b>69,6</b>	<b>73,1</b>
<i>din care:</i>					
Germania	8 685	6 223	71,7	16,4	17,3
Italia	6 111	4 201	68,7	11,6	11,7
Ungaria	3 964	2 999	75,7	7,5	8,3
Franța	2 963	2 217	74,8	5,6	6,2
Austria	2 606	1 713	65,7	4,9	4,8
Olanda	1 970	1 389	70,5	3,7	3,9
Polonia	1 785	1 278	71,6	3,4	3,6
Republica Cehă	1 313	847	64,5	2,5	2,4
Belgia	1 055	747	70,8	2,0	2,1
<b>2. Importul extracomunitar</b>	<b>16 063</b>	<b>9 675</b>	<b>60,2</b>	<b>30,4</b>	<b>26,9</b>
<i>din care:</i>					
Republica Populară Chineză	2 228	1 756	78,8	4,2	4,9
Federația Rusă	3 080	1 386	45,0	5,8	3,9
Turcia	2 562	1 348	52,6	4,8	3,7
Kazahstan	2 370	1 273	53,7	4,5	3,5
SUA	766	475	62,0	1,4	1,3
Ucraina	483	217	44,9	0,9	0,6

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

Importul din Uniunea Europeană a înregistrat scăderi la toate grupele de mărfuri, după cum rezultă din tabelul nr. 14:

**Tabelul nr. 14. Importul (FOB) pe grupe de mărfuri din Uniunea Europeană**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>36 771</b>	<b>26 280</b>	<b>71,5</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Produse agroalimentare	3 206	2 854	89,0	8,7	10,9
Produse minerale	823	544	66,1	2,2	2,1
Produse chimice și plastice	5 909	5 171	87,5	16,1	19,7
Produse din lemn, hârtie	1 170	979	83,7	3,2	3,7
Textile, confecții, încălțăminte	3 023	2 448	81,0	8,2	9,3
Produse metalurgice	3 925	2 646	67,4	10,7	10,1
Mașini, aparate, echipamente, mijloace de transport	15 823	9 675	61,1	43,0	36,8
Alte mărfuri	2 892	1 963	67,9	7,9	7,5

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

Valoarea **importului extracomunitar** a fost de **9 675 milioane euro**, în scădere cu 39,8 la sută față de anul 2008, având o pondere de 26,9 la sută în total importuri<sup>18</sup>.

Principalele **zece țări partenere la import** în anul 2009 (reprezentând 68,3 la sută din total importuri) au fost: Germania (17,3 la sută din total importuri), Italia (11,7 la sută), Ungaria (8,3 la sută), Franța (6,2 la sută), Republica Populară Chineză (4,9 la sută), Austria (4,8 la sută), Olanda (3,9 la sută), Federația Rusă (3,9 la sută), Turcia (3,7 la sută) și Polonia (3,6 la sută).

<sup>18</sup> În scădere cu 3,5 puncte procentuale față de anul 2008.

### 1.1.1.3. Eficiența comerțului internațional cu bunuri

Analiza comerțului internațional cu bunuri, pe volum și prețuri, în anul 2009 este redată în tabelul nr. 15:

**Tabelul nr. 15. Eficiența comerțului exterior**

	- procente, an precedent = 100 -	
	2008	2009
Indici valorici		
Export	114,1	86,2
Import	111,5	68,1
Indicii valorii unitare		
Export	103,8	89,3
Import	103,4	89,3
Indicii volumului fizic		
Export	109,9	96,5
Import	107,9	76,3
Indicele raportului de schimb		
Net (valori unitare)	100,4	100,1
Brut (volum fizic)	101,9	126,5

Sursa datelor: *Institutul Național de Statistică*

**Valorile unitare de export și de import** au înregistrat în anul 2009 scăderi identice, de 10,7 la sută. Scăderi peste medie ale **valorii unitare de export** s-au înregistrat la următoarele produse: îngrășăminte (-43,0 la sută), fontă, fier și oțel (-35,3 la sută), combustibili și produse petroliere (-32,8 la sută), semințe, fructe și plante tehnice industriale (-32,7 la sută), aluminiu și articole din aluminiu (-30,8 la sută), produse chimice organice (-26,1 la sută), cereale (-25,2 la sută), materiale plastice și articole din plastic (-16,2 la sută), mașini, aparate și echipamente electrice (-15,0 la sută), produse chimice anorganice (-12,6 la sută) și sticlă și articole din sticlă (-11,2 la sută). Cele mai mari scăderi ale **valorii unitare de import** s-au consemnat în principal la: grăsimi animale și uleiuri vegetale (-32,7 la sută), combustibili și produse petroliere (-29,0 la sută), fontă, fier și oțel (-26,2 la sută), produse chimice anorganice (-23,4 la sută), minereuri (-18,6 la sută), produse chimice organice (-16,8 la sută), mașini, aparate și echipamente electrice (-13,4 la sută), materiale plastice și articole din plastic (-12,4 la sută) și produse din lemn (-11,6 la sută).

Scăderea **volumului fizic al exportului** în anul 2009 a fost de 3,5 la sută, tendință dată de următoarele mărfuri: produse chimice anorganice (-39,6 la sută), produse din fontă, fier și oțel (-34,4 la sută), produse chimice organice (-32,9 la sută), îngrășăminte (-25,8 la sută), articole și accesorii de îmbrăcăminte confecționate (-24,8 la sută), sticlă și articole din sticlă (-24,3 la sută), cazane, turbine, motoare, aparate și dispozitive mecanice (-21,9 la sută), încălțăminte (-20,5 la sută), fontă, fier și oțel (-17,2 la sută) și combustibili și produse petroliere (-15,9 la sută).

Dinamica **volumului fizic al importului** s-a contractat puternic, coborând de la 7,9 la sută în anul 2008 la -23,7 la sută în anul 2009, tendință imprimată în principal de următoarele mărfuri: minereuri (-69,2 la sută), automobile, tractoare și alte vehicule terestre (-60,1 la sută), fontă, fier și oțel (-39,6 la sută), articole din piatră, ipsos, ciment (-35,4 la sută), cazane, turbine, motoare, aparate și

dispozitive mecanice (-31,5 la sută), produse din lemn (-28,4 la sută), combustibili și produse petroliere (-27,8 la sută), produse din fontă, fier și oțel (-27,4 la sută), instrumente, aparate optice și fotografice (-24,8 la sută) și fructe comestibile (-24,0 la sută).

**Indicele raportului de schimb net** s-a situat în anul 2009 la 100,1 la sută, în condițiile în care prețurile bunurilor exportate și importate au înregistrat scăderi identice (de 10,7 la sută). **Indicele raportului de schimb brut** a fost de 126,5 la sută, relevând o scădere mai accentuată a volumului fizic al importului (cu -23,7 la sută) față de cel al exportului (-3,5 la sută).

#### 1.1.1.4. Balanța resurselor energetice

Balanța resurselor energetice s-a încheiat în anul 2009 cu un **sold negativ de 1 646 milioane euro**<sup>19</sup>, în scădere cu 53,2 la sută față de anul precedent, iar gradul de acoperire a importului de resurse energetice prin exportul de asemenea produse s-a majorat cu 4,7 puncte procentuale, până la 51,3 la sută. Deficitul balanței energetice s-a redus cu 1 869 milioane euro față de anul 2008, în condițiile în care importul de țiței brut (2 069 milioane euro pe anul 2009) a fost compensat în proporție de 70,0 la sută de exportul de produse petroliere.

Exportul de produse energetice s-a cifrat la 1 734 milioane euro<sup>20</sup>, în scădere cu 43,5 la sută față de anul 2008. Reducerea valorică a exportului de resurse energetice pe anul 2009 față de anul precedent a fost de 1 335 milioane euro și a provenit în proporție de 59,0 la sută din scăderea prețurilor externe, iar 41,0 la sută din diminuarea volumului. Importul de produse energetice a fost de 3 380 milioane euro<sup>21</sup>, în scădere cu 48,7 la sută față de anul 2008. Reducerea valorică a importului de resurse energetice pe anul 2009 față de anul precedent a fost de 3 203 milioane euro și s-a datorat în proporție de 57,0 la sută diminuării volumului și de 43,0 la sută scăderii prețurilor externe.

**Tabelul nr. 16. Importul net (FOB) de produse energetice**

	- milioane EUR -	
	2008	2009
<b>TOTAL</b>	<b>-3 515</b>	<b>-1 646</b>
Gaze naturale	-1 224	-430
Energie electrică	233	114
Țiței brut	-3 714	-2 069
Produse petroliere	1 913	975
Combustibili minerali	-723	-236

*Sursa datelor: Institutul Național de Statistică*

<sup>19</sup> S-a majorat ca pondere în deficitul balanței comerciale de la 18,4 la sută în anul 2008 la 24,0 la sută în anul 2009.

<sup>20</sup> S-a redus ca pondere în exportul total de la 9,1 la sută în anul 2008 la 6,0 la sută în anul 2009.

<sup>21</sup> S-a redus ca pondere în importul total de la 12,5 la sută în anul 2008 la 9,4 la sută în anul 2009.

### 1.1.2. Balanța serviciilor

Balanța serviciilor a înregistrat în anul 2009 un deficit de 294 milioane euro comparativ cu un excedent de 659 milioane euro în anul precedent, datorită reducerii mai accentuate a încasărilor în raport cu plățile. Dintre componentele balanței serviciilor, singura cu excedent a fost cea de la poziția *transport*.

**Tabelul nr. 17. Balanța serviciilor**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>Încasări</b>	<b>8 754</b>	<b>7 063</b>	<b>80,7</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
transport	2 684	2 077	77,4	30,7	29,4
turism-călătorii	1 358	884	65,1	15,5	12,5
alte servicii	4 712	4 102	87,1	53,8	58,1
<b>Plăți</b>	<b>8 095</b>	<b>7 357</b>	<b>90,9</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
transport	2 697	2 000	74,2	33,3	27,2
turism-călătorii	1 477	1 051	71,2	18,2	14,3
alte servicii	3 921	4 306	109,8	48,4	58,5
<b>Net</b>	<b>659</b>	<b>-294</b>	<b>x</b>		
transport	-13	77	x		
turism-călătorii	-119	-167	140,3		
alte servicii	791	-204	x		

Încasările din servicii au însumat 7 063 milioane euro (în scădere cu 19,3 la sută față de anul 2008), iar plățile pentru servicii s-au cifrat la 7 357 milioane euro (în scădere cu 9,1 la sută), ambele reduceri provenind de la majoritatea componentelor, cu excepția plăților de la *alte servicii*, care s-au majorat cu 9,8 la sută.

#### 1.1.2.1. Serviciile de transport

Poziția *transport* a înregistrat în anul 2009 un excedent de 77 milioane euro, comparativ cu un deficit de 13 milioane euro în anul precedent, datorită reducerii semnificative a plăților de la transportul de mărfuri. Deficitul înregistrat de *transportul de mărfuri* a fost acoperit în totalitate de excedentele de la *transportul de pasageri* și *alte servicii de transport*.

**Tabelul nr. 18. Servicii de transport**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>Încasări</b>	<b>2 684</b>	<b>2 077</b>	<b>77,4</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
transport mărfuri	1 711	1 298	75,9	63,7	62,5
transport pasageri	428	327	76,4	15,9	15,7
alte servicii de transport	545	452	82,9	20,3	21,8
<b>Plăți</b>	<b>2 697</b>	<b>2 000</b>	<b>74,2</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
transport mărfuri	2 373	1 615	68,1	88,0	80,8
transport pasageri	157	214	136,3	5,8	10,7
alte servicii de transport	167	171	102,4	6,2	8,6
<b>Net</b>	<b>-13</b>	<b>77</b>	<b>x</b>		
transport mărfuri	-662	-317	47,9		
transport pasageri	271	113	41,7		
alte servicii de transport	378	281	74,3		

*Transportul de mărfuri* a înregistrat în anul 2009 un deficit de 317 milioane euro, în scădere cu 52,1 la sută comparativ cu anul precedent, datorită reducerii plăților la serviciile aferente transportului maritim, aerian, auto și prin conducte petroliere magistrale. La *alte servicii de transport* s-a realizat un excedent de 281 milioane euro, mai mic cu 25,7 la sută față de anul 2008, din reducerea încasărilor la serviciile aferente transportului maritim, fluvial, feroviar și auto.

Poziția *transport de pasageri* a înregistrat în anul 2009 un excedent de 113 milioane euro, mai mic cu 58,3 la sută comparativ cu anul precedent, pe seama reducerii încasărilor la serviciile aferente transportului aerian, feroviar și auto.

#### 1.1.2.2. Serviciile de turism-călătorii

În anul 2009, poziția *turism-călătorii* a înregistrat un deficit de 167 milioane euro, în creștere cu 40,3 la sută față de anul precedent, datorită reducerii accentuate a încasărilor din călătorii de afaceri.

**Tabelul nr. 19. Servicii de turism-călătorii**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>Încasări</b>	<b>1 358</b>	<b>884</b>	<b>65,1</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
călătorii de afaceri	1 077	643	59,7	79,3	72,7
turism particular	281	241	85,8	20,7	27,3
<b>Plăți</b>	<b>1 477</b>	<b>1 051</b>	<b>71,2</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
călătorii de afaceri	752	666	88,6	50,9	63,4
turism particular	725	385	53,1	49,1	36,6
<b>Net</b>	<b>-119</b>	<b>-167</b>	<b>140,3</b>		
călătorii de afaceri	325	-23	x		
turism particular	-444	-144	32,4		

### 1.1.2.3. Alte servicii

În anul 2009, majorarea plăților și reducerea încasărilor la poziția *alte servicii* au condus la înregistrarea unui deficit de 204 milioane euro, comparativ cu un excedent de 791 milioane euro în anul precedent. Principalele servicii care au contribuit la acumularea deficitului au fost cele de comunicații, de publicitate, marketing și sondaje publice, în domeniul agricol și prospectări geologice, financiare, taxe de licență și drepturi de autor.

**Tabelul nr. 20. Alte servicii**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>Încasări</b>	<b>4 712</b>	<b>4 102</b>	<b>87,1</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
<i>din care:</i>					
servicii de comunicații	784	623	79,5	16,6	15,2
servicii de publicitate, marketing și sondaje publice	423	310	73,3	9,0	7,6
servicii în domeniul agriculturii și prospectării geologice	349	146	41,8	7,4	3,6
servicii financiare	319	128	40,1	6,8	3,1
taxe de licență și drepturi de autor	163	136	83,4	3,5	3,3
<b>Plăți</b>	<b>3 921</b>	<b>4 306</b>	<b>109,8</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
<i>din care:</i>					
servicii de comunicații	573	803	140,1	14,6	18,6
servicii de publicitate, marketing și sondaje publice	130	104	80,0	3,3	2,4
servicii în domeniul agriculturii și prospectării geologice	34	56	164,7	0,9	1,3
servicii financiare	190	324	170,5	4,8	7,5
taxe de licență și drepturi de autor	239	260	108,8	6,1	6,0
<b>Net</b>	<b>791</b>	<b>-204</b>	<b>x</b>		
<i>din care:</i>					
servicii de comunicații	211	-180	x		
servicii de publicitate, marketing și sondaje publice	293	206	70,3		
servicii în domeniul agriculturii și prospectării geologice	315	90	28,6		
servicii financiare	129	-196	x		
taxe de licență și drepturi de autor	-76	-124	163,2		

## 1.2. Balanța veniturilor

Balanța veniturilor s-a încheiat în anul 2009 cu un deficit de 1 902 milioane euro (38,7 la sută din deficitul contului curent), în scădere cu 48,4 la sută față de anul anterior, pe seama diminuării veniturilor nerezidenților din investiții directe<sup>22</sup>.

<sup>22</sup> Cercetarea statistică privind investițiile străine directe în România în anul 2009 (Banca Națională a României și Institutul Național de Statistică).



**Tabelul nr. 21. Balanța veniturilor**

	- milioane EUR -		Indici (%)
	2008	2009	2009/2008
<b>Încasări</b>	<b>2 268</b>	<b>1 188</b>	<b>52,4</b>
venituri din muncă	1 156	492	42,6
venituri din investiții directe	13	24	184,6
venituri din investiții de portofoliu	838	538	64,2
venituri din alte investiții de capital (dobânzi)	261	134	51,3
<b>Plăți</b>	<b>5 951</b>	<b>3 090</b>	<b>51,9</b>
venituri din muncă	115	46	40,0
venituri din investiții directe	2 983	874	29,3
venituri din investiții de portofoliu	675	313	46,4
venituri din alte investiții de capital (dobânzi)	2 178	1 857	85,3
<b>Net</b>	<b>-3 683</b>	<b>-1 902</b>	<b>51,6</b>
venituri din muncă	1 041	446	42,8
venituri din investiții directe	-2 970	-850	28,6
venituri din investiții de portofoliu	163	225	138,0
venituri din alte investiții de capital (dobânzi)	-1 917	-1 723	89,9

### 1.3. Balanța transferurilor curente

Balanța transferurilor curente a consemnat în anul 2009 un excedent de 4 154 milioane euro, în scădere cu 30,5 la sută față de anul precedent, datorită, în principal, reducerii transferurilor bănești ale lucrătorilor români din străinătate. Balanța transferurilor private a înregistrat un excedent de 3 391 milioane euro, în scădere cu 32,9 la sută comparativ cu anul 2008, de la poziția *alte transferuri private*. Din totalul transferurilor private nete de 3 391 milioane euro, sumele transferate de lucrătorii români din străinătate (în principal din Italia, Spania, SUA, Grecia, Germania și Marea Britanie) reprezentau 84,2 la sută.

**Tabelul nr. 22. Balanța transferurilor curente**

	- milioane EUR -		Indici (%)	Structură (%)	
	2008	2009	2009/2008	2008	2009
<b>Încasări</b>	<b>8 835</b>	<b>6 720</b>	<b>76,1</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
administrație publică	2 227	2 360	106,0	25,2	35,1
transferuri private	6 608	4 360	66,0	74,8	64,9
<b>Plăți</b>	<b>2 859</b>	<b>2 566</b>	<b>89,8</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
administrație publică	1 302	1 597	122,7	45,5	62,2
transferuri private	1 557	969	62,2	54,5	37,8
<b>Net</b>	<b>5 976</b>	<b>4 154</b>	<b>69,5</b>		
administrație publică	925	763	82,5		
transferuri private	5 051	3 391	67,1		

Fondurile europene primite de România de la bugetul Uniunii Europene în anul 2009 au totalizat 2 777 milioane euro<sup>23</sup>, din care 2 360 milioane euro au reprezentat *transferuri curente ale administrației publice* și 417 milioane euro *alte transferuri de capital ale administrației publice* (fonduri nerambursabile pentru achiziționarea de echipamente). Fondurile europene primite de România în anul 2009 sunt

<sup>23</sup> Sursa: Ministerul Finanțelor Publice.

următoarele: fondurile de preaderare<sup>24</sup> (22,3 la sută din total fonduri europene), fondurile structurale și de coeziune<sup>25</sup> (31,4 la sută), fondurile pentru agricultură și dezvoltare rurală<sup>26</sup> (41,1 la sută) și alte fonduri<sup>27</sup> (5,2 la sută). Plățile efectuate către Uniunea Europeană au însumat 1 364 milioane euro, din care 96,4 la sută a reprezentat contribuția României la bugetul UE, iar 3,6 la sută alte contribuții.

## 2. Contul de capital și financiar

Situația contului financiar în anul 2009 a fost marcată de evoluția crizei financiare. Astfel, soldul pozitiv al contului de capital și financiar a fost de 5 883 milioane euro, mai mic cu 67,0 la sută față de anul precedent, tendință dată de investițiile străine directe ale nerezidenților în România și de alte investiții de capital.

**Tabelul nr. 23. Contul de capital și financiar**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>Credit</b>	<b>80 024</b>	<b>76 672</b>	<b>95,8</b>	<b>100</b>	<b>100,0</b>
transferuri de capital	879	791	90,0	1,1	1,0
achiziționarea-vânzarea de active nemateriale/nefinanciare	112	201	179,5	0,1	0,3
investiții directe	18 728	13 435	71,7	23,4	17,5
investiții de portofoliu	2 550	1 715	67,3	3,2	2,2
derivate financiare	600	379	63,2	0,7	0,5
alte investiții	57 117	60 151	105,3	71,4	78,5
active de rezervă BNR	38	-	x	0,0	x
<b>Debit</b>	<b>62 194</b>	<b>70 789</b>	<b>113,8</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
transferuri de capital	264	278	105,3	0,4	0,4
achiziționarea-vânzarea de active nemateriale/nefinanciare	107	68	63,6	0,2	0,1
investiții directe	9 420	9 885	104,9	15,1	14,0
investiții de portofoliu	3 114	1 198	38,5	5,0	1,7
derivate financiare	890	430	48,3	1,4	0,6
alte investiții	48 399	57 806	119,4	77,8	81,7
active de rezervă BNR	-	1 124	x	x	1,6
<b>Net</b>	<b>17 830</b>	<b>5 883</b>	<b>33,0</b>		
transferuri de capital	615	513	83,4		
achiziționarea-vânzarea de active nemateriale/nefinanciare	5	133	26,6 ori		
investiții directe	9 308	3 550	38,1		
investiții de portofoliu	-564	517	x		
derivate financiare	-290	-51	17,6		
alte investiții	8 718	2 345	26,9		
active de rezervă BNR	38	-1 124	x		

<sup>24</sup> PHARE, ISPA și SAPARD.

<sup>25</sup> Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune (FC), Fondul Social European (FSE).

<sup>26</sup> Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR), Fondul European pentru Pescuit (FEP), Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEGA).

<sup>27</sup> Facilitatea Schengen și pentru fluxurile de numerar, Fondul European pentru Refugiați.

**Activele contului financiar** reflectă modificările apărute în: investițiile rezidenților în străinătate, achiziționarea de titluri de valoare externe, derivate financiare, plasamente în depozite la băncile din străinătate, împrumuturi și rezerve oficiale. În anul 2009, activele externe nete s-au majorat de 6,7 ori față de anul precedent (2 784 milioane euro, comparativ cu 417 milioane euro).

**Tabelul nr. 24. Active și pasive externe**

	2008			2009		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
<b>Active externe</b>	<b>13 548</b>	<b>13 965</b>	<b>-417</b>	<b>16 561</b>	<b>19 345</b>	<b>-2 784</b>
investiții directe	55	243	-188	156	94	62
investiții de portofoliu	455	668	-213	597	736	-139
derivate financiare	600	0	600	379	0	379
alte investiții	12 400	13 054	-654	15 429	17 391	-1 962
active de rezervă BNR	38	-	38	-	1 124	-1 124
<b>Pasive externe</b>	<b>65 485</b>	<b>47 858</b>	<b>17 627</b>	<b>59 119</b>	<b>51 098</b>	<b>8 021</b>
investiții directe	18 673	9 177	9 496	13 279	9 791	3 488
investiții de portofoliu	2 095	2 446	-351	1 118	462	656
derivate financiare	0	890	-890	0	430	-430
alte investiții	44 717	35 345	9 372	44 722	40 415	4 307

**Pasivele contului financiar** reflectă investițiile nerezidenților în România, depozitele nerezidenților, derivatele financiare, precum și creditele și împrumuturile atrase. În anul 2009, pasivele externe au crescut cu 8 021 milioane euro, comparativ cu 17 627 milioane euro în anul precedent.

## 2.1. Investiții directe

Economiile țărilor din Uniunea Europeană au atras în anul 2009 din afara spațiului comunitar investiții directe în valoare de 222 miliarde euro, în creștere cu 12,0 la sută față de anul precedent. Primele poziții în clasamentul destinatarilor investițiilor directe au fost deținute de: Luxemburg (influxuri totale în valoare de 87,7 miliarde euro, respectiv 40,0 la sută din totalul UE27), Marea Britanie (34,0 miliarde euro, 15 la sută) și Franța (10,4 miliarde euro, 5,0 la sută). Cea mai importantă sursă de investiții directe în UE27 a continuat să fie SUA (97 miliarde euro în anul 2009, comparativ cu 50 miliarde euro în anul 2008), urmată de Centrele financiare *offshore*<sup>28</sup> (40 miliarde euro în anul 2009, comparativ cu 20 miliarde euro în anul 2008) și de Elveția (32 miliarde euro în anul 2009, comparativ cu 11 miliarde euro în anul 2008)<sup>29</sup>. Potrivit sondajului anual de atractivitate investițională publicat de firma Ernst & Young<sup>30</sup>, în anul 2009 „încrederea investitorilor în Europa Centrală și de Est s-a prăbușit, iar numărul proiectelor s-a redus cu aproape un sfert. Industria a detensionat într-o oarecare măsură situația, cu confirmarea potențialului pe termen lung al piețelor dornice de echipamente și infrastructură”. Din datele furnizate de Eurostat, rezultă că dintre statele care au aderat la Uniunea Europeană după 2004, numai Ungaria se află în clasamentul primilor zece primitori de investiții directe.

<sup>28</sup> Agregat Eurostat care include 38 de țări, printre care Liechtenstein, Insulele Feroe, Andorra, Gibraltar, Panama, Bahamas.

<sup>29</sup> Sursa: Eurostat, Comunicatul de presă UE27, *Foreign Direct Investment*, 24 iunie 2010.

<sup>30</sup> Articol publicat pe *website*-ul [www.bursa.ro/on-line](http://www.bursa.ro/on-line), ediția din 13 iunie 2010.

În anul 2009, investițiile directe nete<sup>31</sup> în România au însumat 3 550 milioane euro, în scădere cu 61,9 la sută față de anul precedent. **Investițiile nerezidenților în România** au însumat 3 488 milioane euro, din care 1 729 milioane euro au reprezentat participații la capital (consolidate cu pierderea netă) și 1 759 milioane euro credite intra-grup<sup>32</sup>. Majorări semnificative de capital social în anul 2009 s-au înregistrat la: Grupul CEZ, Ford România, Banca Millennium și Schaeffler România.

**Tabelul nr. 25. Investiții directe**

	- milioane EUR -		Indici (%) 2009/2008	Structură (%)	
	2008	2009		2008	2009
<b>Credit</b>	<b>18 728</b>	<b>13 435</b>	<b>71,7</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
investiții ale nerezidenților în România	18 673	13 279	71,1	99,7	98,8
investiții ale rezidenților în străinătate	55	156	283,6	0,3	1,2
<b>Debit</b>	<b>9 420</b>	<b>9 885</b>	<b>104,9</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
investiții ale nerezidenților în România	9 177	9 791	106,7	97,4	99,0
investiții ale rezidenților în străinătate	243	94	38,7	2,6	1,0
<b>Net</b>	<b>9 308</b>	<b>3 550</b>	<b>38,1</b>		
investiții ale nerezidenților în România	9 496	3 488	36,7		
investiții ale rezidenților în străinătate	-188	62	x		

## 2.2. Investiții de portofoliu

Investițiile de portofoliu au înregistrat în anul 2009 influxuri nete de 517 milioane euro (comparativ cu ieșiri nete de 564 milioane euro în anul 2008), atribuite în special tranzacțiilor cu titluri de valoare emise de administrația publică.

**Tabelul nr. 26. Investiții de portofoliu**

	- milioane EUR -					
	2008			2009		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
<b>Active</b>	<b>455</b>	<b>668</b>	<b>-213</b>	<b>597</b>	<b>736</b>	<b>-139</b>
sectorul bancar	106	100	6	39	206	-167
administrația publică	0	0	-	0	0	-
alte sectoare	349	568	-219	558	530	28
<b>Pasive</b>	<b>2 095</b>	<b>2 446</b>	<b>-351</b>	<b>1 118</b>	<b>462</b>	<b>656</b>
sectorul bancar	125	634	-509	93	124	-31
administrația publică	1 254	1 088	166	742	79	663
alte sectoare	716	724	-8	283	259	24

<sup>31</sup> Valoarea netă a investițiilor nerezidenților în România, la care se adaugă valoarea netă a investițiilor rezidenților în străinătate.

<sup>32</sup> Credite dintre investitorul străin și firma rezidentă.

### 2.3. Finanțarea deficitului de cont curent

În anul 2009 deficitul de cont curent a fost acoperit în proporție de 82,7 la sută prin investiții directe și transferuri de capital, iar diferența prin alte investiții de capital.

**Tabelul nr. 27. Finanțarea deficitului de cont curent**

	- milioane EUR -	
	2008	2009
<b>Surse de finanțare</b>	<b>16 157</b>	<b>4 913</b>
<i>a. transferuri de capital, net</i>	<i>615</i>	<i>513</i>
<i>b. investiții directe, net</i>	<i>9 308</i>	<i>3 550</i>
<i>din care:</i>		
- investiții directe ale nerezidenților în România	9 496	3 488
participații la capital (consolidate cu pierderea netă)	4 873	1 729
credite intra-grup	4 623	1 759
<i>c. investiții de portofoliu, net</i>	<i>-564</i>	<i>517</i>
<i>d. alte investiții de capital:</i>	<i>6 760</i>	<i>1 457</i>
- credite primite pe termen mediu și lung	5 723	10 151
intrări	12 499	17 553
rambursări	6 776	7 402
- credite acordate pe termen mediu și lung, net	59	-52
- credite pe termen scurt, net	-1 680	-4 672
- alte investiții <sup>1)</sup>	2 658	-3 970
<i>e. active de rezervă BNR („-” indică creștere)</i>	<i>38</i>	<i>-1 124</i>

<sup>1)</sup> Sunt incluse pozițiile nete pentru: active nemateriale/nefinanciare, derivate financiare, numerar și depozite, alte active, alte pasive, erori și omisiuni.

**Transferurile nete de capital** s-au încheiat cu un excedent de 513 milioane euro, în scădere cu 16,6 la sută față de anul 2008, în urma returnării unor fonduri PHARE neutilizate.

Influxurile nete din **credite primite pe termen mediu și lung** s-au cifrat la 10 151 milioane euro, mai mari cu 77,4 la sută față de anul 2008, evoluție determinată de intrarea sumelor aferente anului 2009 din împrumuturile de la FMI, UE și Banca Mondială. În anul 2009 intrările din împrumuturi și credite pe termen mediu și lung au fost mai mari cu 40,4 la sută decât în anul precedent, iar rambursările au crescut cu 9,2 la sută. La **împrumuturi și credite pe termen scurt** s-au consemnat ieșiri nete de 4 672 milioane euro, mai mari de 2,8 ori față de anul precedent.

## **B. Poziția investițională internațională a României**

### **1. Prezentare generală**

Soldul debitor al poziției investiționale internaționale a continuat să crească, ajungând la sfârșitul anului 2009 la nivelul de 73,8 miliarde euro, mai mare cu 4,7 miliarde euro față de cel înregistrat la 31 decembrie 2008, această majorare rezultând din: tranzacții externe nete (-5,2 miliarde euro), variația cursurilor de schimb (1,6 miliarde euro), reevaluarea prețurilor instrumentelor financiare (0,3 miliarde euro) și alte tranzacții (-1,4 miliarde euro).

Anul 2009 se caracterizează prin creșterea intrărilor de capital de natura datoriei externe și a investițiilor străine în România. Astfel, la 31 decembrie 2009 soldul datoriei externe brute totaliza 81,2 miliarde euro, iar cel al participațiilor străine la capitalul social al firmelor românești însuma 35,6 miliarde euro.

La finele anului 2009 autoritatea monetară a continuat să fie singurul sector instituțional care a înregistrat o poziție net creditoare (25 098,1 milioane euro), în scădere cu 10,3 la sută față de 31 decembrie 2008. Sectorul bancar și-a redus soldul net debitor (-26 035,7 milioane euro, cu 15,8 la sută mai puțin față de finele anului 2008), efect direct al închiderii pozițiilor pe termen scurt ale nerezidenților la băncile din România. Poziția net debitoare a administrației publice s-a accentuat semnificativ (-11 216,6 milioane euro), în creștere cu 42,6 la sută față de 31 decembrie 2008, pe fondul majorării datoriei externe a acestui sector, care a finanțat deficitul bugetar aferent anului 2009. Sectorul real a continuat trendul din anii precedenți, înregistrând o poziție net debitoare (-61 600,2 milioane euro, mai mare cu 5,8 la sută față de sfârșitul anului 2008), ca urmare a preluării la datoria externă a unui procent din creanțele sectorului bancar față de sectorul corporatist și gospodăriile populației, cedate în favoarea *băncilor-mamă nerezidente*.

**Tabelul nr. 28. Poziția investițională internațională**

	31.12.2008		31.12.2009	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>-69 006,4</b>	<b>100,0</b>	<b>-73 754,4</b>	<b>100,0</b>
Administrația publică	-7 863,3	11,4	-11 216,6	15,2
Autoritatea monetară	27 970,7	-40,5	25 098,1	-34,0
Sector bancar	-30 917,1	44,8	-26 035,7	35,3
Alte sectoare	-58 196,7	84,3	-61 600,2	83,5

Pe fondul intrărilor de capital, rezerva internațională a României a crescut cu 2,6 miliarde euro, totalizând 30,9 miliarde euro la 31 decembrie 2009. Activele externe ale sectorului bancar au însumat 2,7 miliarde euro, în creștere cu 102,0 la sută față de 31 decembrie 2008. Astfel, activele externe în valută ale Băncii Naționale și ale sectorului bancar au totalizat 31 miliarde euro, acoperind 8,6 luni de import, față de 5,4 luni de import la sfârșitul anului 2008.

**Tabelul nr. 29. Evoluția activelor externe de rezervă**

	- milioane EUR -	
	31.12.2008	31.12.2009
<b>1. Banca Națională a României</b>	<b>28 270</b>	<b>30 858</b>
aur	2 049	2 556
valute convertibile	26 221	28 302
<b>2. Bănci</b>	<b>1 344</b>	<b>2 716</b>
valute convertibile	1 344	2 716
<b>3. Active externe de rezervă</b>	<b>29 614</b>	<b>33 574</b>
din care:		
3.1. valute convertibile	27 565	31 018
<b>4. Pasive externe termen scurt sector bancar</b>	<b>10 547</b>	<b>6 104</b>
<b>Rezerva internațională netă</b>	<b>19 067</b>	<b>27 470</b>
(Rd.3-rd.4)		
din care:		
<b>Rezerva valutară netă</b>	<b>17 018</b>	<b>24 914</b>
(Rd.3.1-rd.4)		

## 2. Structura poziției investiționale internaționale

### 2.1. Active externe

La 31 decembrie 2009 soldul activelor externe totaliza 43 713,7 milioane euro, în creștere cu 12,0 la sută față de finele anului precedent, pe fondul tranzacțiilor de capital în sumă de 2 787,1 milioane euro și al fluxurilor de reevaluare (influențe de preț, curs de schimb și reclasificări) în valoare de 1 887,3 milioane euro.

**Tabelul nr. 30. Structura pe instrumente a activelor externe**

	31.12.2008		31.12.2009	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>39 039,3</b>	<b>100,0</b>	<b>43 713,7</b>	<b>100,0</b>
<b>investiții directe</b>	<b>1 053,5</b>	<b>2,7</b>	<b>969,6</b>	<b>2,2</b>
participația de capital	457,6	1,2	310,4	0,7
credite intercompanii	595,9	1,5	659,2	1,5
<b>investiții de portofoliu</b>	<b>1 080,7</b>	<b>2,8</b>	<b>1 194,1</b>	<b>2,7</b>
acțiuni	555,2	1,4	404,4	0,9
obligațiuni	512,0	1,3	777,7	1,8
instrumente ale pieței monetare	13,5	0,0	12,0	0,0
<b>alte investiții</b>	<b>8 635,1</b>	<b>22,1</b>	<b>10 691,5</b>	<b>24,5</b>
credite financiare	2 525,4	6,5	2 835,4	6,5
credite comerciale	2 768,2	7,1	3 374,9	7,7
numerar și depozite	2 472,9	6,3	3 640,5	8,3
alte active	868,6	2,2	840,7	1,9
<b>active de rezervă</b>	<b>28 270,0</b>	<b>72,4</b>	<b>30 858,5</b>	<b>70,6</b>

Structura activelor externe pe principalele componente ale contului de capital a rămas aproape nemodificată față de 31 decembrie 2008, activele de rezervă continuând să dețină peste 70,0 la sută din total, în ușoară scădere față de anul precedent (1,8 puncte procentuale), urmate de componenta „alte investiții” (24,5 la sută), de investițiile de portofoliu (2,7 la sută) și de investițiile directe în străinătate (2,2 la sută).

**Soldul investițiilor directe ale rezidenților în străinătate** a însumat 969,6 milioane euro la finele anului 2009, în scădere cu 8,0 la sută față de anul precedent, ca urmare a pierderilor înregistrate de firmele cu capital românesc ce își desfășoară activitatea în străinătate. Stocul creditelor acordate de către firmele-mamă rezidente companiilor afiliate din străinătate s-a majorat la 659,2 milioane euro, în creștere cu 10,6 la sută față de 31 decembrie 2008.

Pe fondul turbulențelor financiare, manifestate pe piața internațională de capital, și al crizei economice care a afectat mediul de afaceri românesc în anul 2009, **soldul investițiilor de portofoliu** deținut de investitorii români s-a menținut la un nivel scăzut (1 194,1 milioane euro), apropiat de cel înregistrat la finele anului 2008. Structura pe instrumente ale investițiilor de portofoliu reflectă faptul că investitorii români au preferat achiziționarea de obligațiuni sau alte titluri de valoare pe termen mediu și lung (în creștere cu 51,9 la sută față de finele anului 2008), în detrimentul acțiunilor, unităților de fond și al instrumentelor financiare de pe piața monetară.

În perioada analizată, **soldul altor investiții** a crescut cu 23,8 la sută, în principal ca urmare a majorării soldului depozitelor deschise în străinătate de către entitățile rezidente (3 640,5 milioane euro, mai mare cu 47,2 la sută față de 31 decembrie 2008), al creditelor comerciale legate de activitatea de export de bunuri și servicii (3 374,9 milioane euro, în creștere cu 21,9 la sută) și al creditelor financiare (2 835,4 milioane euro, mai mare cu 12,3 la sută). Majorarea soldurilor depozitelor deschise în străinătate a fost determinată de către sectorul bancar, prin plasarea disponibilităților proprii în străinătate, ca urmare a excesului de lichiditate determinat de reducerea rezervei minime obligatorii, coroborată cu restrângerea procesului de creditare a sectorului privat românesc.

La 31 decembrie 2009 **activele de rezervă** la BNR au însumat 30 858 milioane euro față de 28 270 milioane euro la finele anului 2008, ca urmare a tranzacțiilor nete (1 124 milioane euro) și a fluxurilor de reevaluare (1 464 milioane euro). Astfel, rezerva internațională a României a crescut cu 9,2 la sută pe fondul intrărilor de capital sub forma împrumuturilor primite de la Fondul Monetar Internațional și Comisia Europeană, acoperind 8,5 luni importuri de bunuri și servicii la 31 decembrie 2009. Rezerva internațională raportată la soldul datoriei pe termen scurt, calculată pe baza maturității reziduale, s-a îmbunătățit, ajungând la 112,5 la sută, față de 94,1 la sută la finele anului precedent.

Structura pe sectoare instituționale a activelor externe reflectă faptul că autoritatea monetară continuă să dețină ponderea majoritară (70,7 la sută) din total, urmată de activele sectorului real (16,8 la sută), activele sectorului bancar (7,1 la sută) și ale administrației publice (5,4 la sută).

**Tabelul nr. 31. Structura pe sectoare instituționale a activelor externe**

	31.12.2008		31.12.2009	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>39 039,3</b>	<b>100,0</b>	<b>43 713,7</b>	<b>100,0</b>
Autoritate monetară	28 299,5	72,5	30 887,5	70,7
Administrație publică	2 390,7	6,1	2 366,0	5,4
Sector bancar	1 646,8	4,2	3 100,6	7,1
Alte sectoare	6 702,3	17,2	7 359,6	16,8



## 2.2. Pasive externe

Soldul pasivelor externe la 31 decembrie 2009 a însumat 117 468,1 milioane euro, în creștere cu 8,7 la sută față de finele anului 2008, ca urmare a tranzacțiilor externe nete (8 020,7 milioane euro) și a fluxurilor de reevaluare (1 401,7 milioane euro).

**Tabelul nr. 32. Structura pe instrumente a pasivelor externe**

	31.12.2008		31.12.2009	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>108 045,7</b>	<b>100,0</b>	<b>117 468,1</b>	<b>100,0</b>
<b>investiții directe</b>	<b>48 796,7</b>	<b>45,2</b>	<b>49 984,0</b>	<b>42,6</b>
participații de capital	34 891,0	32,3	35 599,7	30,3
credite intercompanii	13 905,7	12,9	14 384,3	12,2
<b>investiții de portofoliu</b>	<b>4 416,8</b>	<b>4,1</b>	<b>4 918,7</b>	<b>4,2</b>
acțiuni	1 465,4	1,4	1 387,4	1,2
obligațiuni	2 871,7	2,7	2 950,3	2,5
instrumente ale pieței monetare	79,7	0,1	581,0	0,5
<b>alte investiții</b>	<b>54 832,2</b>	<b>50,7</b>	<b>62 565,4</b>	<b>53,3</b>
credite financiare	36 731,5	34,0	48 056,1	40,9
credite comerciale	2 773,5	2,6	1 417,8	1,2
numerar și depozite	9 466,8	8,8	5 613,0	4,8
alte pasive	5 860,4	5,4	7 478,5	6,4

Structura pasivelor externe pe principalele instrumente financiare reflectă faptul că poziția „alte investiții” continuă să dețină ponderea majoritară (53,3 la sută), în creștere cu 2,6 puncte procentuale față de anul precedent, urmate de investițiile directe (42,5 la sută) și investițiile de portofoliu (4,2 la sută).

La finele anului 2009 **soldul investițiilor directe ale nerezidenților în România** (investiții străine directe) a fost de 49 984 milioane euro, mai mare cu 2,4 la sută față de 31 decembrie 2008, pe fondul intrărilor nete de capital din cursul anului 2009, în valoare de 3 488,7 milioane euro, și al influenței favorabile din variația prețurilor acțiunilor (178 milioane euro). Deprecierea monedei naționale în raport cu principalele valute a avut însă un impact negativ asupra soldului investiției directe în România, influențele din variația cursurilor de schimb totalizând -2 451 milioane euro în perioada analizată.

Principalii investitori străini<sup>33</sup> în România la 31 decembrie 2009 proveneau din Olanda (21,8 la sută), Austria (18,1 la sută), Germania (13,4 la sută), Franța (8,5 la sută), Grecia (6,6 la sută), Italia (5,1 la sută), și Cipru (4,7 la sută).

Repartizarea soldului investițiilor străine directe pe regiuni de dezvoltare se prezintă astfel: București-Ilfov (63,4 la sută), Centru (7,4 la sută), Sud (7,2 la sută), Vest (6,2 la sută), Sud-Est (5,9 la sută), Sud-Vest (4,1 la sută), Nord-Vest (3,9 la sută), Nord-Est (1,9 la sută).

<sup>33</sup> Cercetarea statistică privind investițiile străine directe în România în anul 2009 (Banca Națională a României și Institutul Național de Statistică).

Principalele activități economice ce au beneficiat de investiții străine sunt industria prelucrătoare (ce deține 31,1 la sută din soldul investițiilor străine), construcțiile (12,9 la sută), comerțul (12,3 la sută), tehnologia informației și comunicațiile (6,5 la sută) și industria energiei electrice, termice, gaze și apă (5,8 la sută).

Cele două componente ale investiției directe: participațiile la capital și creditele intra-grup au înregistrat creșteri cu 2,0 la sută, respectiv cu 3,4 la sută în perioada analizată, dar ponderea lor în totalul pasivelor externe s-a redus față de decembrie 2008 cu 2 puncte procentuale, respectiv cu 0,7 puncte procentuale.

La finele anului 2009 ponderea **investițiilor de portofoliu** în total pasive externe s-a menținut aproape neschimbată față de 31 decembrie 2008 (4,2 la sută), în valori absolute majorându-se cu 501,9 milioane euro. Necesitatea finanțării deficitului bugetar pe anul 2009 a determinat Ministerul Finanțelor Publice să lanseze emisiuni de titluri de stat pe piața de capital autohtonă, o parte din aceste instrumente fiind cumpărate de investitori nerezidenți. Au fost preferate titlurile de stat pe termen lung denominate în euro, ceea ce a condus la creșterea cu 2,7 la sută a soldului obligațiunilor față de anul anterior și de 7 ori a soldului aferent instrumentelor de pe piața monetară.

Componenta „**alte investiții**” a însumat 62,6 miliarde euro la 31 decembrie 2009, în creștere cu 14,1 la sută față de finele anului 2008, pe fondul intrărilor de capital contractate de sectoarele autoritatea monetară și administrația publică. Structura pe instrumente financiare relevă faptul că soldul creditelor financiare a crescut cu 30,8 la sută în perioada analizată, ca urmare a împrumuturilor primite de la Fondul Monetar Internațional, Uniunea Europeană și Banca Mondială, angajamente contractate de administrația publică și autoritatea monetară. De asemenea, stocul creditelor financiare aferente sectorului real s-a majorat prin preluarea la datoria externă a creanțelor băncilor românești față de sectorul privat, cedate în favoarea *băncilor-mamă din străinătate*. Pe parcursul anului 2009 soldul creditelor comerciale s-a redus cu 48,9 la sută, efect direct al diminuării importurilor de bunuri și servicii. Pasivele externe aferente sectorului bancar, sub forma depozitelor pe termen scurt, s-au micșorat cu 40,7 la sută, ca urmare a închiderii pozițiilor pe termen scurt ale nerezidenților. Poziția „alte pasive”, formată în principal din depozite pe termen mediu și lung ale nerezidenților, a înregistrat o creștere cu 27,6 la sută față de 31 decembrie 2008, *băncile-mamă* preferând acest tip de finanțare a băncilor afiliate lor, ca urmare a modificării metodologiei de calcul a rezervei minime obligatorii.

**Tabelul nr. 33. Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe**

	31.12.2008		31.12.2009	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>108 045,7</b>	<b>100,0</b>	<b>117 468,1</b>	<b>100,0</b>
Autoritate monetară	328,8	0,3	5 789,4	4,9
Administrație publică	10 254,0	9,5	13 582,6	11,6
Sector bancar	32 563,9	30,1	29 136,3	24,8
Alte sectoare	64 899,0	60,1	68 959,8	58,7

Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe la finele anului 2009 relevă faptul că sectorul real continuă să dețină ponderea majoritară (58,7 la sută), în scădere cu 1,4 puncte procentuale, urmat de sectorul bancar (24,8 la sută), în scădere cu 5,3 puncte procentuale, administrația publică (11,6 la sută), în creștere cu 2,1 puncte procentuale, și autoritatea monetară (4,9 la sută), mai mare cu 4,6 puncte procentuale față de 31 decembrie 2008.

### 2.2.1. Datoria externă

La 31 decembrie 2009 **soldul datoriei externe**<sup>34</sup> totaliza 81,2 miliarde euro, în creștere cu 12,3 la sută față de finele anului precedent, pe fondul intrărilor nete de capital, ce au însumat peste 7 miliarde euro în perioada analizată.

**Structura pe valute** a datoriei externe reflectă faptul că moneda euro deținea ponderea majoritară (62,8 la sută), urmată de dolarul SUA (5,7 la sută) și alte valute (31,5 la sută), în timp ce compoziția rezervei valutare la sfârșitul anului 2009 era: moneda euro (62,9 la sută), dolarul SUA (29,4 la sută) și alte valute (7,7 la sută).

**Tabelul nr. 34. Structura pe valute a activelor externe de rezervă și a datoriei externe la 31.12.2009**

	Active externe de rezervă		Datoria externă	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>28 302</b>	<b>100,0</b>	<b>81 220</b>	<b>100,0</b>
EUR	17 802	62,9	51 013	62,8
USD	8 330	29,4	4 631	5,7
Alte valute	2 170	7,7	25 576	31,5

**Datoria externă pe termen mediu și lung** a totalizat 65 816 milioane euro la finele anului 2009, cu 27,2 la sută mai mult față de 31 decembrie 2008, ca urmare a intrărilor nete de 13 900 milioane euro, a influențelor din variația cursului de schimb EUR/USD (546 milioane euro) și a unor conversii de datorie în investiții directe (392 milioane euro).

**Structura pe creditori** a datoriei externe pe termen mediu și lung la 31 decembrie 2009 relevă faptul că sursele private au deținut 75,9 la sută (în scădere cu 10,9 puncte procentuale față de anul precedent), iar creditorii oficiali 24,1 la sută. Dintre sursele private, 75,4 la sută erau bănci, 18,7 la sută companii străine și alte instituții financiare, iar 5,9 la sută investiții de portofoliu.

<sup>34</sup> Soldul datoriei externe este calculat pe bază *cash*, neincluzându-se dobânda acumulată și neajunsă la scadență.

**Tabelul nr. 35. Datoria externă pe termen mediu și lung, pe creditori**

	31.12.2008		31.12.2009	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>51 762</b>	<b>100,0</b>	<b>65 816</b>	<b>100,0</b>
<i>Organisme internaționale</i>	<b>6 493</b>	<b>12,5</b>	<b>15 642</b>	<b>23,8</b>
BIRD	1 762	3,4	2 052	3,1
BEI	2 181	4,2	2 493	3,8
BERD	1 060	2,0	1 312	2,0
UE	100	0,2	1 575	2,4
FMI	0	0,0	6 620	10,1
<i>Relații bilaterale</i>	<b>333</b>	<b>0,6</b>	<b>237</b>	<b>0,3</b>
Coreea	52	0,1	49	0,1
Germania	182	0,4	134	0,2
Japonia	8	0,0	6	0,0
<i>Investiții de portofoliu</i>	<b>2 872</b>	<b>5,5</b>	<b>2 950</b>	<b>4,5</b>
CF First Boston Elveția	750	1,4	750	1,1
Deutsche Bank	1 398	2,7	1 370	2,1
JP Morgan	492	1,0	492	0,7
<i>Bănci private</i>	<b>33 409</b>	<b>64,5</b>	<b>37 653</b>	<b>57,2</b>
Austria	16 088	31,1	16 272	24,7
Germania	1 855	3,6	1 871	2,8
Franța	2 072	4,0	1 892	2,9
Grecia	2 670	5,2	4 822	7,3
Italia	634	1,2	774	1,2
Luxemburg	951	1,8	1 195	1,8
Ungaria	1 106	2,1	1 095	1,7
Olanda	2 466	4,8	5 059	7,7
Marea Britanie	2 850	5,5	2 482	3,8
<i>Alți creditori</i>	<b>8 655</b>	<b>16,7</b>	<b>9 334</b>	<b>14,2</b>

**Structura pe scadențe** a datoriei externe pe termen mediu și lung la sfârșitul anului 2009 evidențiază faptul că ponderea datoriei externe pe termen lung a crescut cu 1,3 puncte procentuale față de anul precedent și continuă să fie majoritară (69,7 la sută), în timp ce datoria pe termen mediu reprezenta 30,3 la sută, preponderent din credite negarantate public.

**Tabelul nr. 36. Datoria externă pe termen mediu și lung, pe scadențe**

	31.12.2008		31.12.2009	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>51 762</b>	<b>100,0</b>	<b>65 816</b>	<b>100,0</b>
<b>1-5 ani</b>	<b>16 366</b>	<b>31,6</b>	<b>19 960</b>	<b>30,3</b>
datorie publică	147	0,3	966	1,5
datorie public garantată	69	0,1	3	0,0
datorie negarantată public	16 150	31,2	18 991	28,9
<b>peste 5 ani</b>	<b>35 396</b>	<b>68,4</b>	<b>45 856</b>	<b>69,7</b>
datorie publică	8 882	17,2	16 660	25,3
datorie public garantată	1 652	3,2	1 515	2,3
datorie negarantată public	24 862	48,0	27 681	42,1

**Structura pe dobânzi** a datoriei externe pe termen mediu și lung reflectă faptul că împrumuturile cu dobândă variabilă continuă să dețină ponderea majoritară (63,1 la sută), cele mai frecvente dobânzi variabile uzitate fiind EURIBOR la 3 luni (16,4 la sută), EURIBOR la 6 luni (11,0 la sută) și LIBOR EURO la 6 luni (6,5 la sută). Angajamentele cu dobândă fixă reprezentau 36,9 la sută din total, în creștere cu 5 puncte procentuale față de finele anului 2008.

**Tabelul nr. 37. Datoria externă pe termen mediu și lung, pe tipuri de dobânzi**

	31.12.2008		31.12.2009	
	- milioane EUR -	%	- milioane EUR -	%
<b>TOTAL</b>	<b>51 762</b>	<b>100,0</b>	<b>65 816</b>	<b>100,0</b>
<b>Dobânzi variabile</b>	<b>35 268</b>	<b>68,1</b>	<b>41 507</b>	<b>63,1</b>
<i>din care:</i>				
DOBÂNDA STANDARD BIRD	226	0,4	163	0,2
LIBOR USD 3 luni	1 919	3,7	1 786	2,7
LIBOR USD 6 luni	3 023	5,8	2 948	4,5
LIBOR USD 12 luni	376	0,7	439	0,7
LIBOR EURO 6 luni	1 992	3,8	4 259	6,5
EURIBOR 1 lună	2 845	5,5	3 319	5,0
EURIBOR 3 luni	10 138	19,6	10 773	16,4
EURIBOR 6 luni	6 592	12,7	7 239	11,0
EURIBOR 12 luni	1 652	3,2	1 810	2,8
<b>Dobânzi fixe</b>	<b>16 494</b>	<b>31,9</b>	<b>24 309</b>	<b>36,9</b>
0,0-4,99%	6 520	12,6	15 755	23,9
5,0-9,99%	8 729	16,9	8 554	13,0
peste 10,0%	1 245	2,4	0	0,0

În decursul anului 2009 **soldul datoriei externe pe termen scurt** s-a diminuat cu 25,2 la sută față de anul precedent, datoria externă pe termen scurt totalizând 15,4 miliarde euro și reprezentând 19,0 la sută din totalul datoriei externe brute la 31 decembrie 2009.

**Serviciul datoriei externe** în anul 2009 a însumat 49 038 milioane euro, din care 46 252 milioane euro au reprezentat rate de capital și 2 786 milioane euro dobânzi și comisioane. Structura pe scadențe a serviciului datoriei externe arată că ponderea serviciului datoriei externe pe termen scurt a crescut de la 71,4 la sută în anul 2008 la 75,0 la sută în anul 2009, concomitent cu scăderea ponderii serviciului datoriei externe pe termen mediu și lung de la 28,6 la sută la 25,0 la sută.

Analiza principalilor **indicatori de îndatorare** reflectă faptul că rata serviciului datoriei externe a fost de 135,7 la sută, iar raportul dintre serviciul datoriei externe și rezerva oficială a atins nivelul de 158,9 la sută la 31 decembrie 2009. Ponderea datoriei externe în PIB s-a majorat la 70,1 la sută, în creștere cu 18,3 puncte procentuale față de 31 decembrie 2008, iar raportul dintre datoria externă și exporturile de bunuri și servicii a fost de 224,7 la sută. Ponderea dobânzilor în total exporturi de bunuri și servicii s-a menținut la un nivel asemănător (7,7 la sută) cu cel înregistrat în anul anterior.



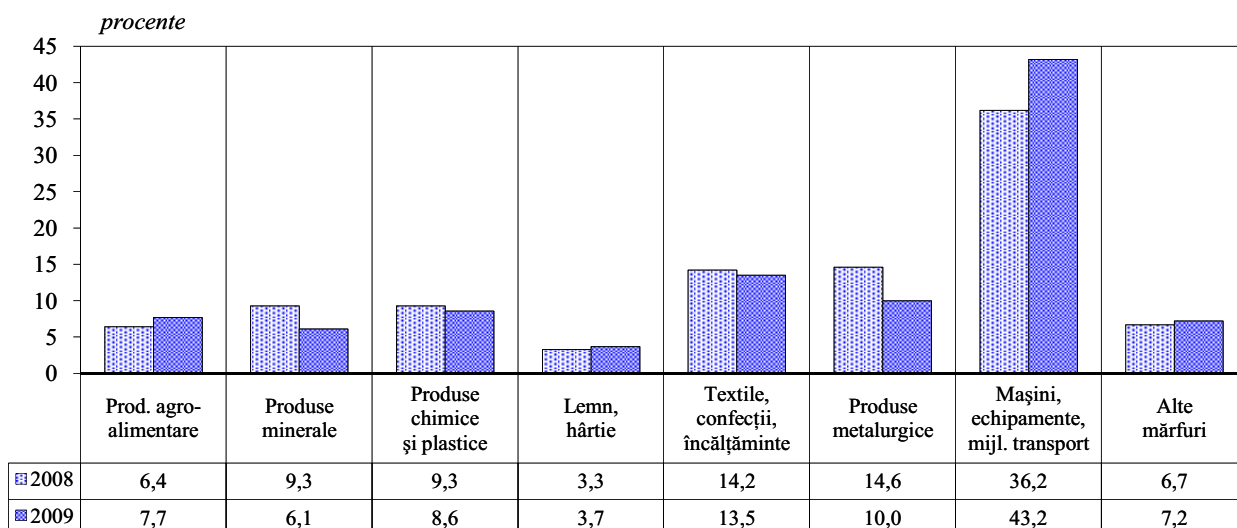
*Grafice*

## *Lista graficelor*

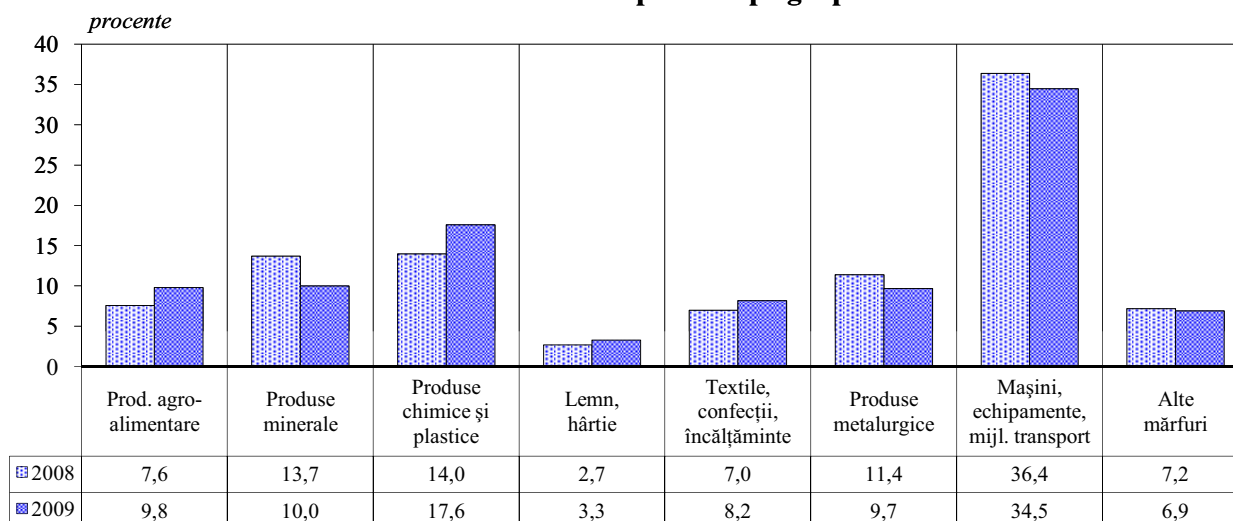
Structura exportului pe grupe de mărfuri.....	41
Structura importului pe grupe de mărfuri .....	41
Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi, pe grupe de mărfuri .....	41
Structura exportului pe stadii ale producției .....	42
Structura importului pe stadii ale producției.....	42
Structura exportului pe activități ale economiei naționale.....	43
Structura valorică a exportului de produse energetice .....	44
Structura valorică a importului de produse energetice.....	44
Orientarea geografică a exportului.....	45
Orientarea geografică a importului .....	45
Componentele contului curent .....	46
Componentele contului de capital și financiar .....	47



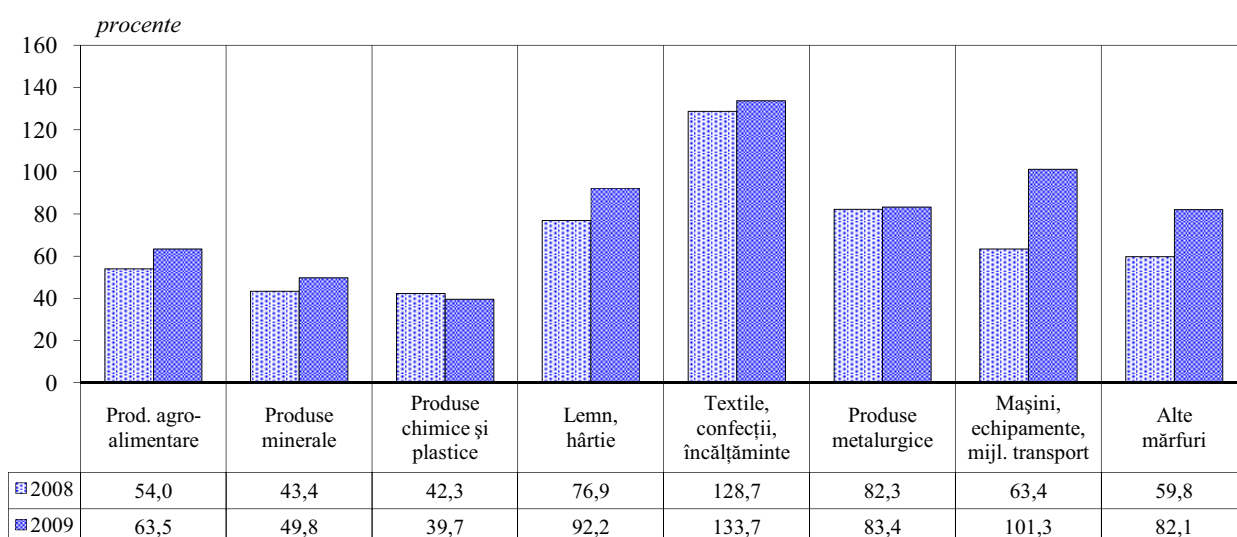
### Structura exportului pe grupe de mărfuri



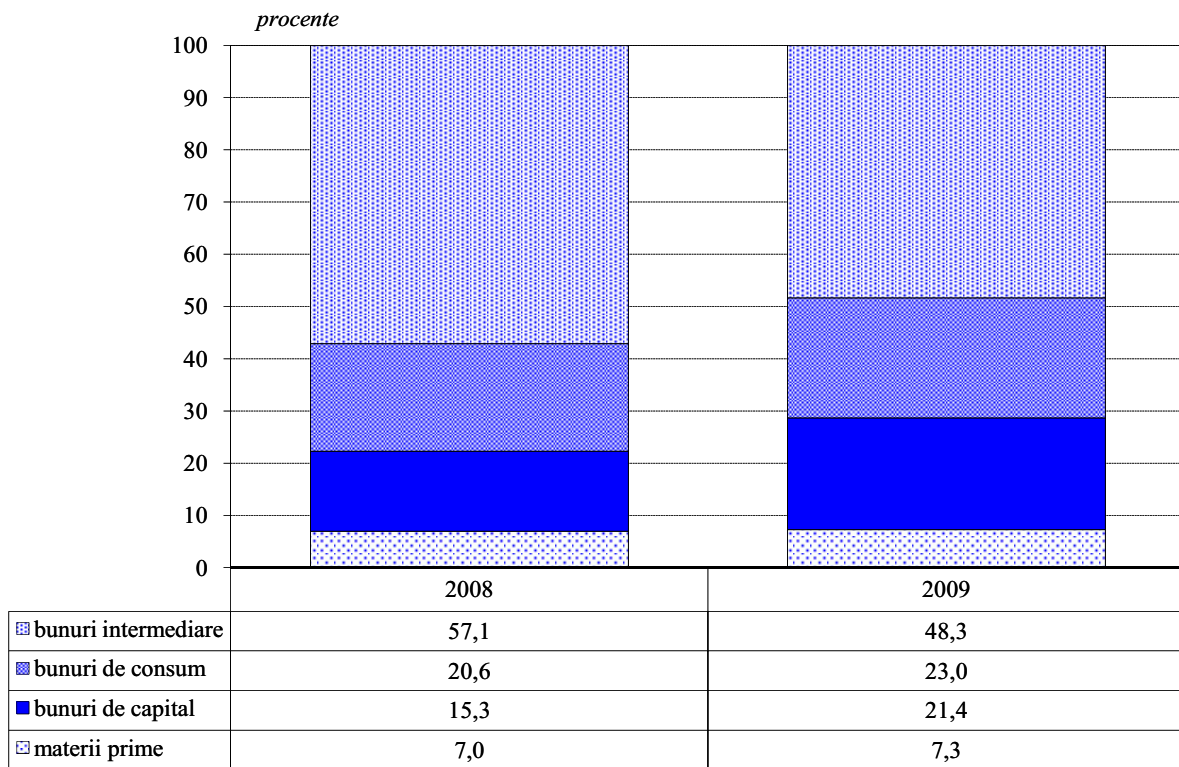
### Structura importului pe grupe de mărfuri



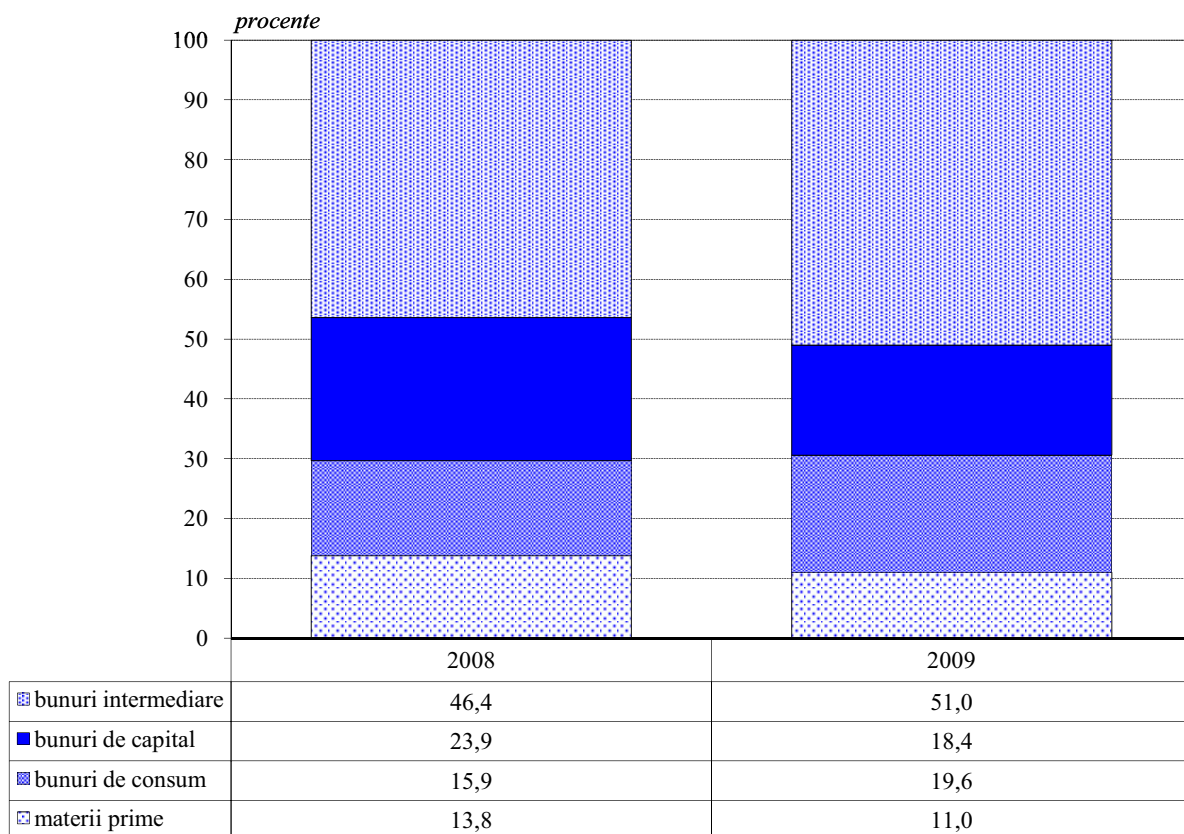
### Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi, pe grupe de mărfuri



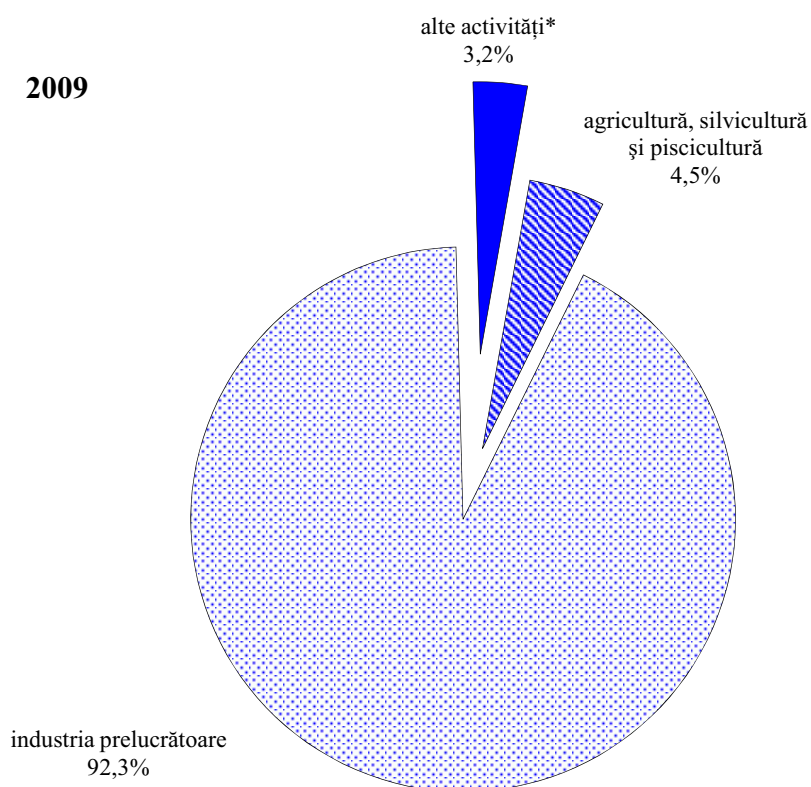
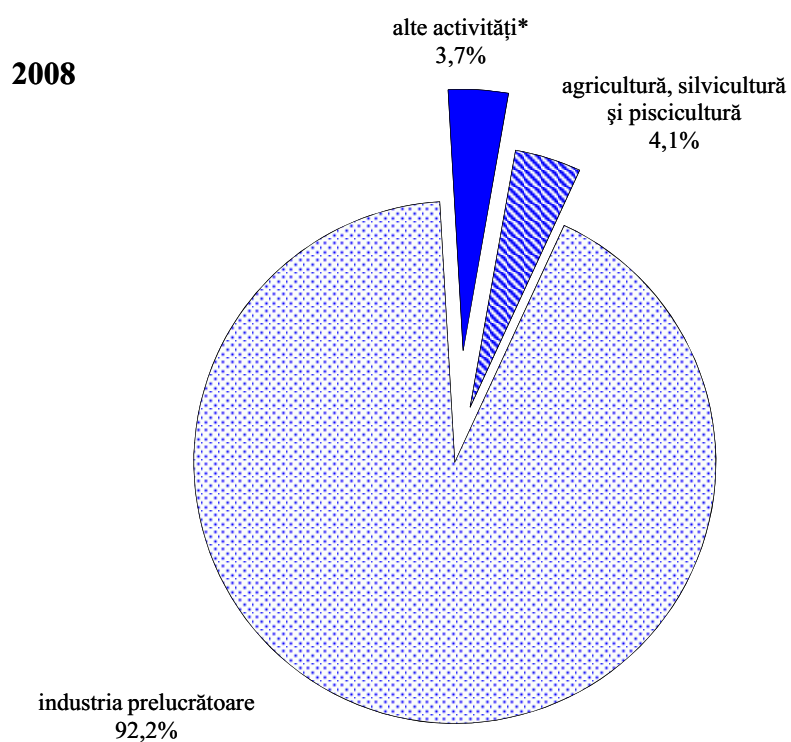
### Structura exportului pe stadii ale producției



### Structura importului pe stadii ale producției

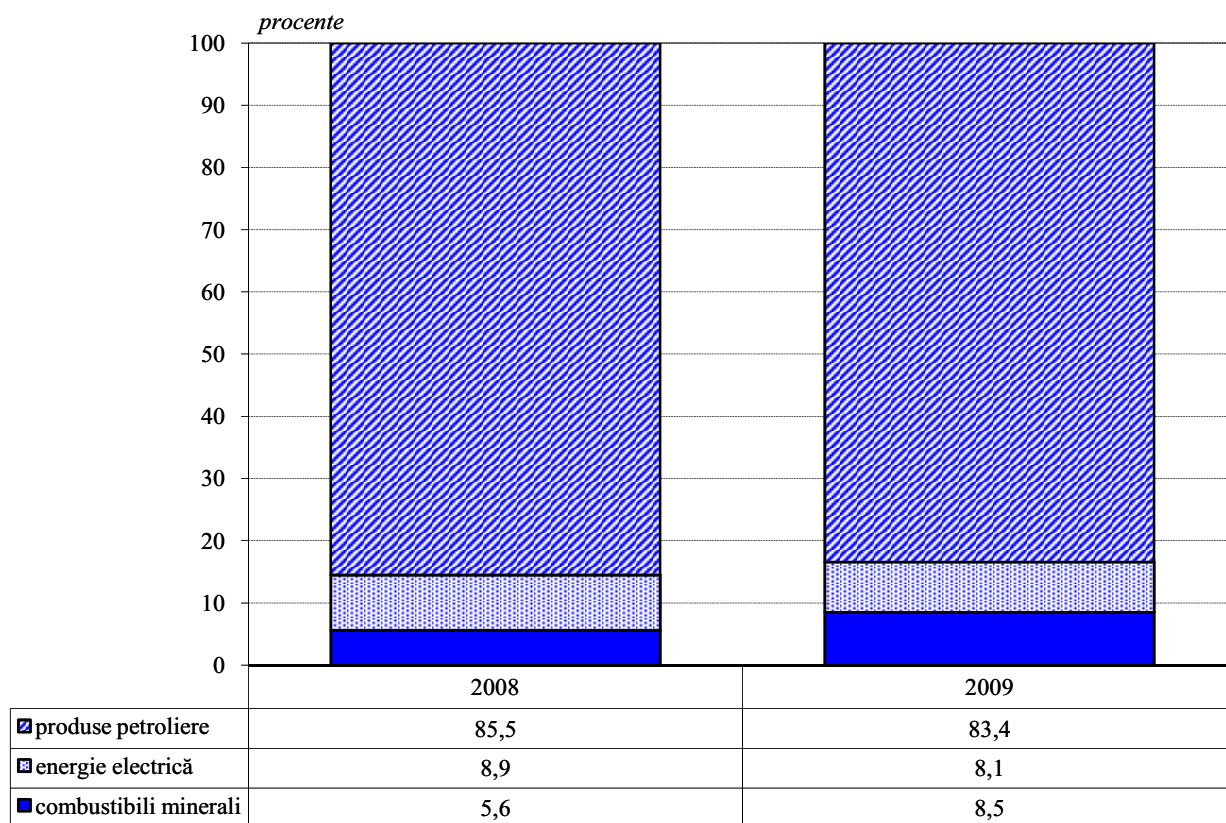


## Structura exportului pe activități ale economiei naționale

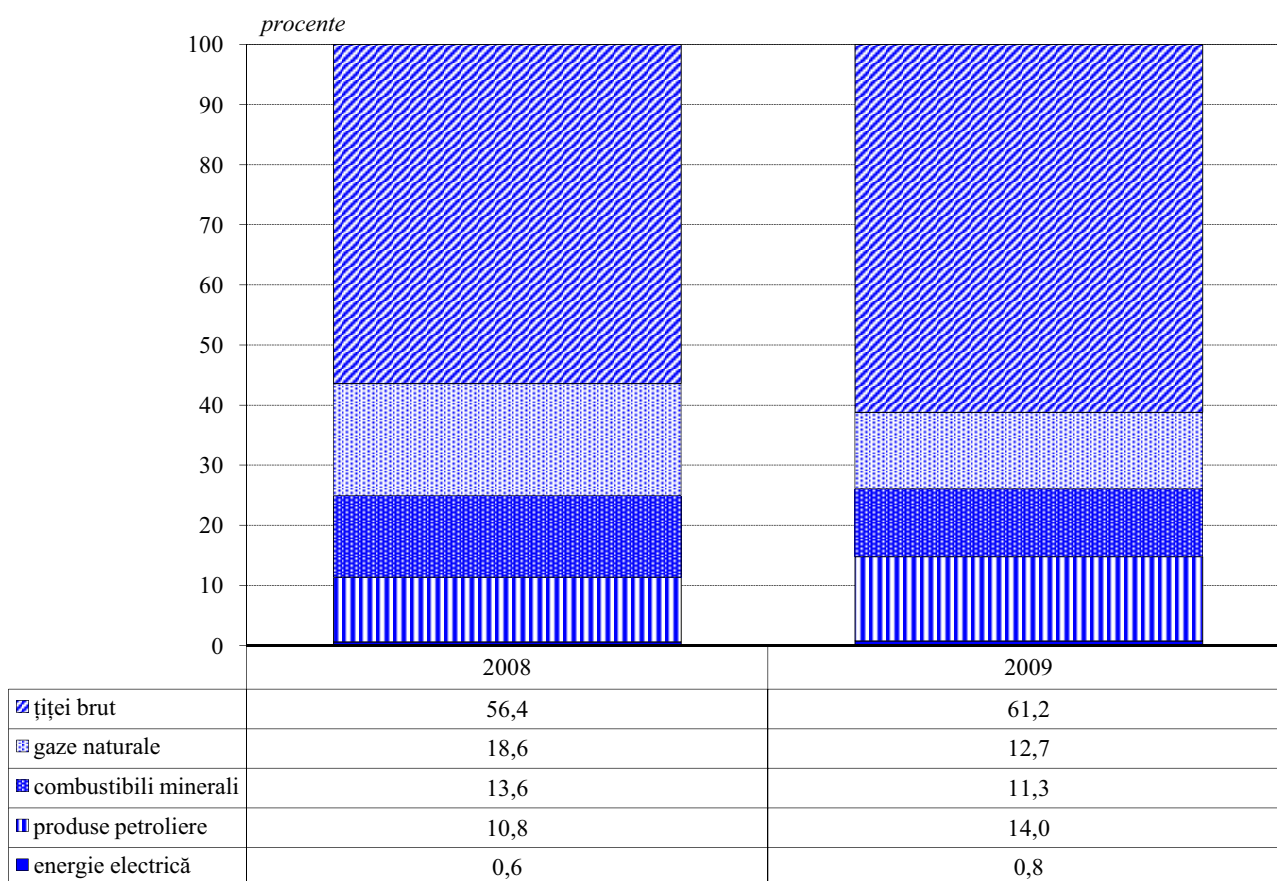


\*) inclusiv industria extractivă, energia electrică, termică, gaze, apă și activități neclasificate.

### Structura valorică a exportului de produse energetice

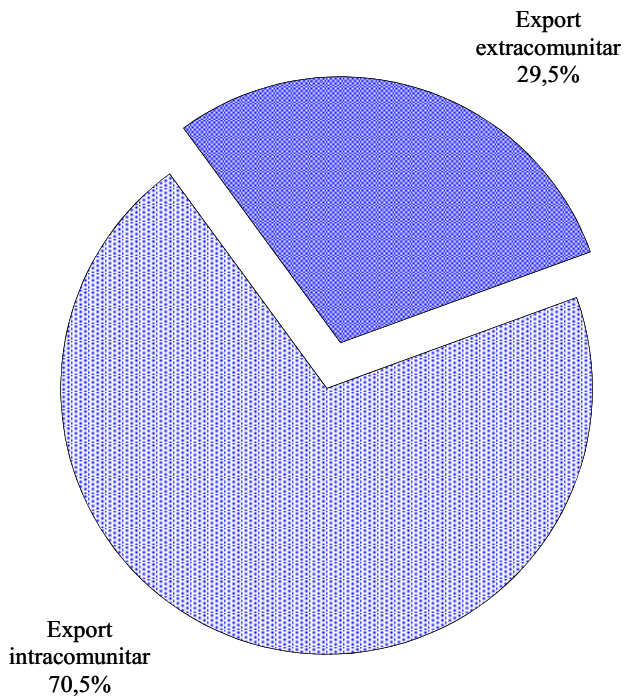


### Structura valorică a importului de produse energetice

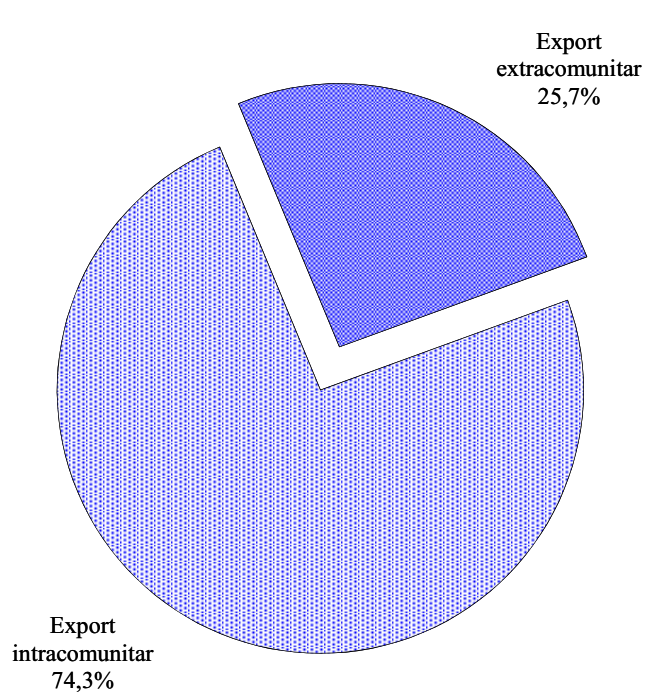


## Orientarea geografică a exportului

2008

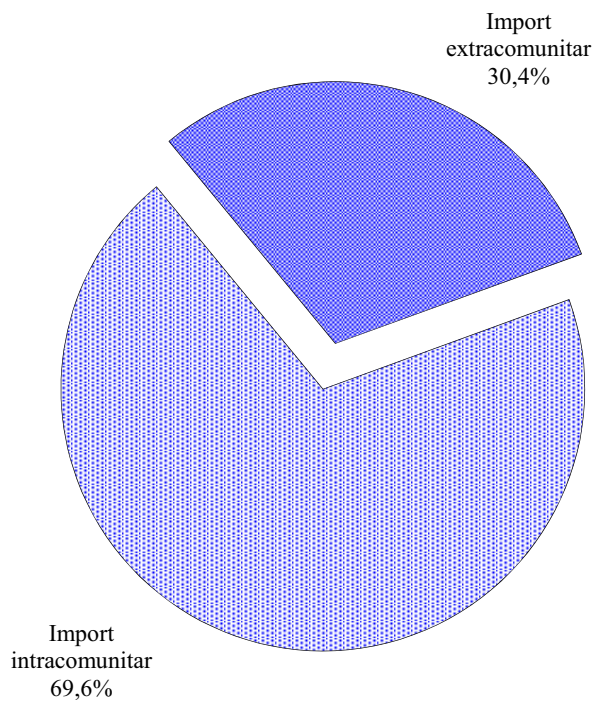


2009

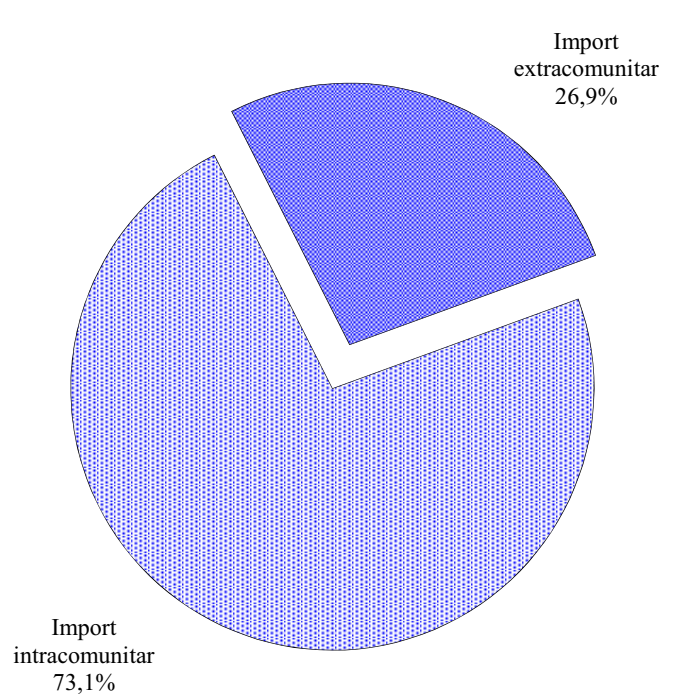


## Orientarea geografică a importului

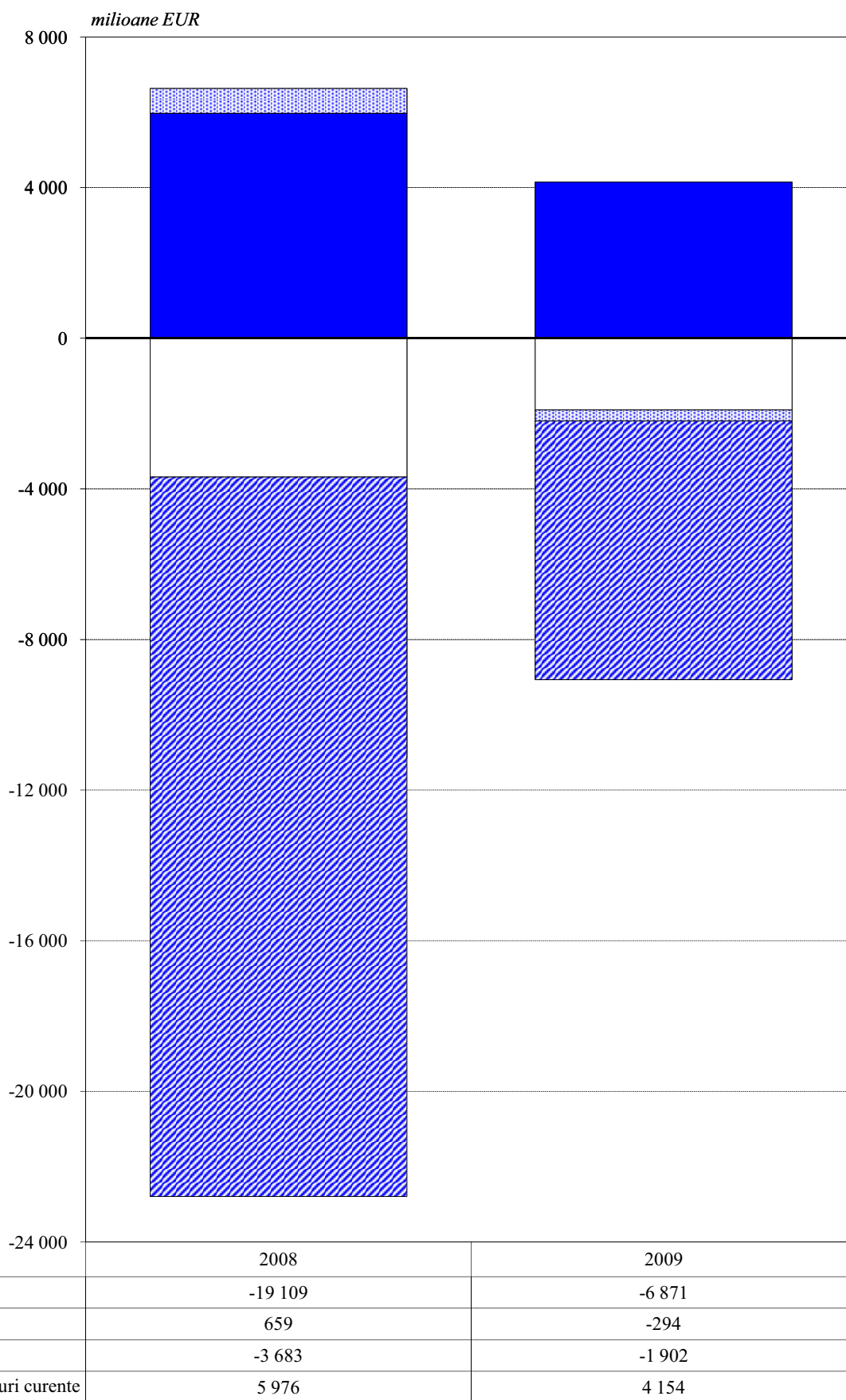
2008



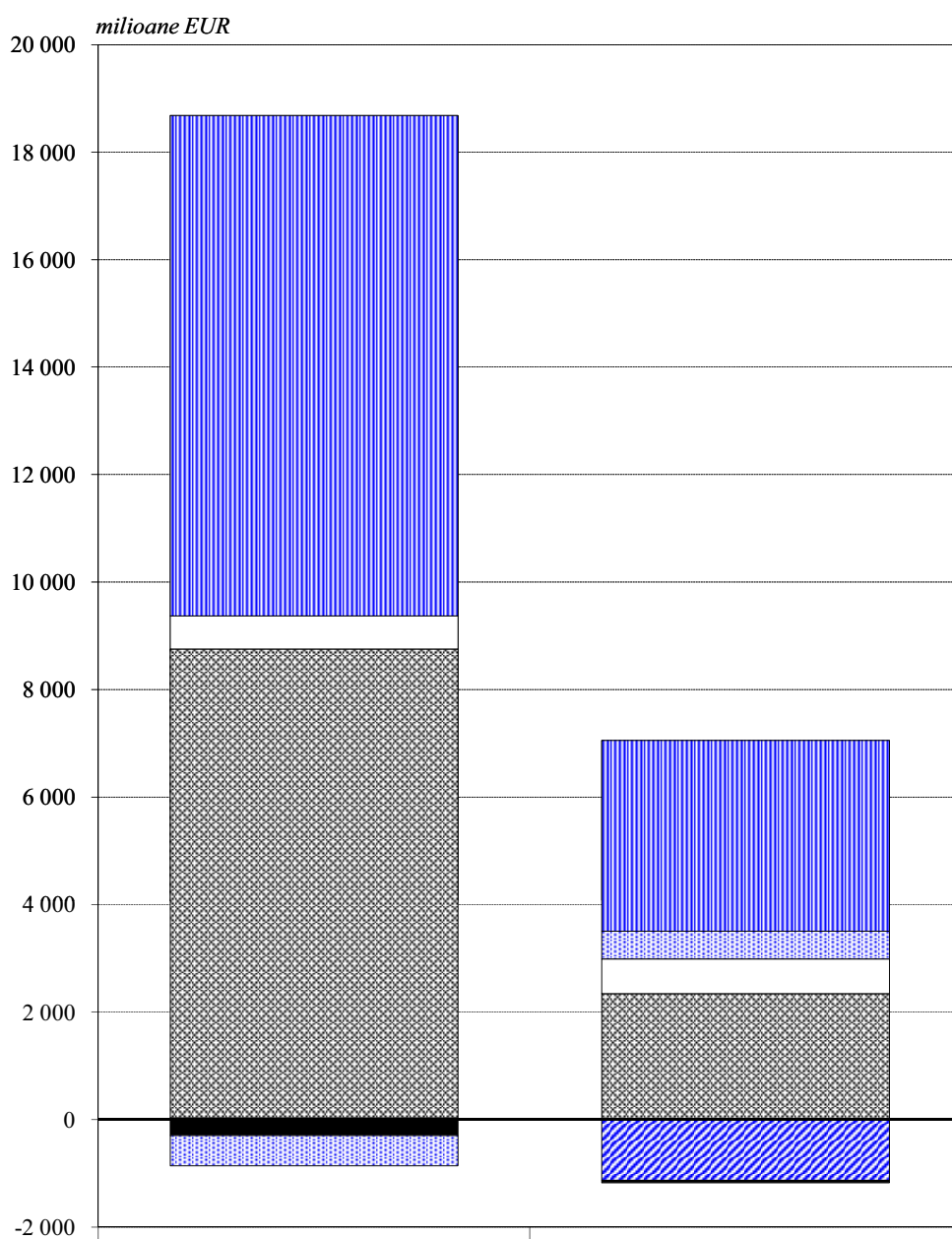
2009



## Componentele contului curent



## Componentele contului de capital și financiar



	2008	2009
investiții directe	9 308	3 550
investiții de portofoliu	-564	517
contul de capital	620	646
alte investiții	8 718	2 345
derivate financiare	-290	-51
active de rezervă	38	-1 124





# *Secțiune statistică*

## *Lista tabelelor*

Balanța de plăți, 2008-2009 .....	51
Balanța de plăți trimestrială, 2009 .....	52
Poziția investițională internațională a României la 31.12.2009.....	54
Poziția investițională internațională a României la 31.12.2009.....	56
Poziția investițională internațională a României, 2005-2009 .....	57
Rezerva internațională brută a României, 2005-2009.....	57
Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2005-2009 .....	58

## BALANȚA DE PLĂȚI, 2008 - 2009

milioane EUR

Componente	2008			2009		
	credit	debit	net	credit	debit	net
<b>1. Contul curent</b>	<b>53 582</b>	<b>69 739</b>	<b>-16 157</b>	<b>44 055</b>	<b>48 968</b>	<b>-4 913</b>
<i>A. Bunuri și servicii</i>	<i>42 479</i>	<i>60 929</i>	<i>-18 450</i>	<i>36 147</i>	<i>43 312</i>	<i>-7 165</i>
a. Bunuri	33 725	52 834	-19 109	29 084	35 955	-6 871
b. Servicii	8 754	8 095	659	7 063	7 357	-294
- transport	2 684	2 697	-13	2 077	2 000	77
- turism - călătorii	1 358	1 477	-119	884	1 051	-167
- alte servicii	4 712	3 921	791	4 102	4 306	-204
<i>B. Venituri</i>	<i>2 268</i>	<i>5 951</i>	<i>-3 683</i>	<i>1 188</i>	<i>3 090</i>	<i>-1 902</i>
- din muncă	1 156	115	1 041	492	46	446
- din investiții directe	13	2 983	-2 970	24	874	-850
- din investiții de portofoliu	838	675	163	538	313	225
- din alte investiții de capital	261	2 178	-1 917	134	1 857	-1 723
<i>C. Transferuri curente</i>	<i>8 835</i>	<i>2 859</i>	<i>5 976</i>	<i>6 720</i>	<i>2 566</i>	<i>4 154</i>
- administrația publică	2 227	1 302	925	2 360	1 597	763
- alte sectoare	6 608	1 557	5 051	4 360	969	3 391
<b>2. Contul de capital și financiar</b>	<b>80 024</b>	<b>62 194</b>	<b>17 830</b>	<b>76 672</b>	<b>70 789</b>	<b>5 883</b>
<i>A. Contul de capital</i>	<i>991</i>	<i>371</i>	<i>620</i>	<i>992</i>	<i>346</i>	<i>646</i>
a. Transferuri de capital	879	264	615	791	278	513
- administrația publică	480	1	479	562	147	415
- alte sectoare	399	263	136	229	131	98
b. Achiziționarea/vânzarea de active nemateriale-nefinanciare	112	107	5	201	68	133
<i>B. Contul financiar</i>	<i>79 033</i>	<i>61 823</i>	<i>17 210</i>	<i>75 680</i>	<i>70 443</i>	<i>5 237</i>
a. Investiții directe	18 728	9 420	9 308	13 435	9 885	3 550
- ale rezidenților în străinătate	55	243	-188	156	94	62
- ale nerezidenților în România	18 673	9 177	9 496	13 279	9 791	3 488
b. Investiții de portofoliu	2 550	3 114	-564	1 715	1 198	517
- active	455	668	-213	597	736	-139
- pasive	2 095	2 446	-351	1 118	462	656
c. Derivate financiare	600	890	-290	379	430	-51
d. Alte investiții de capital	57 117	48 399	8 718	60 151	57 806	2 345
- active:	12 400	13 054	-654	15 429	17 391	-1 962
1. împrumuturi și credite pe termen mediu și lung	268	209	59	170	222	-52
1.1. credite comerciale	132	43	89	75	26	49
1.2. credite financiare	136	166	-30	95	196	-101
2. împrumuturi și credite pe termen scurt	2 241	3 074	-833	1 759	2 624	-865
2.1. credite comerciale	1 876	2 266	-390	1 614	2 256	-642
2.2. credite financiare	365	808	-443	145	368	-223
3. numerar și depozite	9 375	9 317	58	13 161	14 253	-1 092
4. alte active	516	454	62	339	292	47
- termen lung	294	262	32	122	146	-24
- termen scurt	222	192	30	217	146	71
- pasive:	44 717	35 345	9 372	44 722	40 415	4 307
1. credite și împrumuturi de la FMI	0	0	0	6 769	0	6 769
2. împrumuturi și credite pe termen mediu și lung	12 499	6 776	5 723	10 784	7 402	3 382
2.1. credite comerciale	129	459	-330	48	681	-633
2.2. credite financiare	12 370	6 317	6 053	10 736	6 721	4 015
3. împrumuturi și credite pe termen scurt	8 244	9 091	-847	5 461	9 268	-3 807
3.1. credite comerciale	2 431	3 438	-1 007	1 655	2 907	-1 252
3.2. credite financiare	5 813	5 653	160	3 806	6 361	-2 555
4. numerar și depozite	18 359	17 587	772	18 369	21 464	-3 095
5. alte pasive	5 615	1 891	3 724	3 339	2 281	1 058
- termen lung	4 853	1 297	3 556	3 191	1 971	1 220
- termen scurt	762	594	168	148	310	-162
e. Active de rezervă BNR (net) (creștere "-" / scădere "+")	38	-	38	-	1124	-1 124
<b>3. Erori și omisiuni (net)</b>	<b>-</b>	<b>1 673</b>	<b>-1 673</b>	<b>-</b>	<b>970</b>	<b>-970</b>

## BALANȚA DE PLĂȚI TRIMESTRIALĂ, 2009

milioane EUR

Componente	Trim.I			Trim.II		
	credit	debit	net	credit	debit	net
<b>1. Contul curent</b>	<b>10 602</b>	<b>10 998</b>	<b>-396</b>	<b>10 630</b>	<b>12 479</b>	<b>-1 849</b>
<i>A. Bunuri și servicii</i>	<i>8 324</i>	<i>9 859</i>	<i>-1 535</i>	<i>8 810</i>	<i>10 526</i>	<i>-1 716</i>
a. Bunuri	6 587	8 126	-1 539	7 017	8 748	-1 731
b. Servicii	1 737	1 733	4	1 793	1 778	15
- transport	513	457	56	537	481	56
- turism - călătorii	203	215	-12	246	249	-3
- alte servicii	1 021	1 061	-40	1 010	1 048	-38
<i>B. Venituri</i>	<i>310</i>	<i>419</i>	<i>-109</i>	<i>359</i>	<i>1 413</i>	<i>-1 054</i>
- din muncă	144	9	135	119	14	105
- din investiții directe	-4	-143	139	56	722	-666
- din investiții de portofoliu	138	22	116	141	180	-39
- din alte investiții de capital	32	531	-499	43	497	-454
<i>C. Transferuri curente</i>	<i>1 968</i>	<i>720</i>	<i>1 248</i>	<i>1 461</i>	<i>540</i>	<i>921</i>
- administrația publică	769	504	265	489	309	180
- alte sectoare	1 199	216	983	972	231	741
<b>2. Contul de capital și financiar</b>	<b>17 661</b>	<b>16 555</b>	<b>1 106</b>	<b>22 208</b>	<b>20 893</b>	<b>1 315</b>
<i>A. Contul de capital</i>	<i>116</i>	<i>92</i>	<i>24</i>	<i>122</i>	<i>74</i>	<i>48</i>
a. Transferuri de capital	93	82	11	81	68	13
- administrația publică	20	47	-27	32	38	-6
- alte sectoare	73	35	38	49	30	19
b. Achiziționarea/vânzarea de active nemateriale-nefinanciare	23	10	13	41	6	35
<i>B. Contul financiar</i>	<i>17 545</i>	<i>16 463</i>	<i>1 082</i>	<i>22 086</i>	<i>20 819</i>	<i>1 267</i>
a. Investiții directe	3 487	1 892	1 595	2 655	1 520	1 135
- ale rezidenților în străinătate	37	-6	43	52	81	-29
- ale nerezidenților în România	3 450	1 898	1 552	2 603	1 439	1 164
b. Investiții de portofoliu	219	263	-44	260	292	-32
- active	149	184	-35	149	184	-35
- pasive	70	79	-9	111	108	3
c. Derivate financiare	101	152	-51	85	125	-40
d. Alte investiții de capital	12 019	14 156	-2 137	19 086	17 096	1 990
- active:	2 598	3 033	-435	3 191	3 788	-597
1. împrumuturi și credite	40	37	3	41	99	-58
1.1. credite comerciale	9	2	7	12	12	0
1.2. credite financiare	31	35	-4	29	87	-58
2. împrumuturi și credite	366	510	-144	289	465	-176
2.1. credite comerciale	329	457	-128	233	408	-175
2.2. credite financiare	37	53	-16	56	57	-1
3. numerar și depozite	2 088	2 417	-329	2 747	3 077	-330
4. alte active	104	69	35	114	147	-33
- termen lung	32	33	-1	73	97	-24
- termen scurt	72	36	36	41	50	-9
- pasive:	9 421	11 123	-1 702	15 895	13 308	2 587
1. credite și împrumuturi de la FMI	0	0	0	4 925	0	4 925
2. împrumuturi și credite	2 077	1 467	610	2 434	1 919	515
2.1. credite comerciale	40	121	-81	3	176	-173
2.2. credite financiare	2 037	1 346	691	2 431	1 743	688
3. împrumuturi și credite	1 417	3 075	-1 658	1 326	2 726	-1 400
3.1. credite comerciale	141	1 536	-1 395	338	524	-186
3.2. credite financiare	1 276	1 539	-263	988	2 202	-1 214
4. numerar și depozite	5 796	6 220	-424	5 930	7 673	-1 743
5. alte pasive	131	361	-230	1 280	990	290
- termen lung	105	320	-215	1 221	896	325
- termen scurt	26	41	-15	59	94	-35
e. Active de rezervă BNR (net) (creștere "-" / scădere "+")	1 719	-	1 719	-	1 786	-1 786
<b>3. Erori și omisiuni (net)</b>	<b>-</b>	<b>710</b>	<b>-710</b>	<b>534</b>	<b>-</b>	<b>534</b>

## BALANȚA DE PLĂȚI TRIMESTRIALĂ, 2009

milioane EUR

Trim.III			Trim.IV			Componente
credit	debit	net	credit	debit	net	
<b>11 460</b>	<b>12 406</b>	<b>-946</b>	<b>11 363</b>	<b>13 085</b>	<b>-1 722</b>	<b>1. Contul curent</b>
<b>9 425</b>	<b>11 273</b>	<b>-1 848</b>	<b>9 588</b>	<b>11 654</b>	<b>-2 066</b>	<b>A. Bunuri și servicii</b>
7 613	9 306	-1 693	7 867	9 775	-1 908	a. Bunuri
1 812	1 967	-155	1 721	1 879	-158	b. Servicii
502	518	-16	525	544	-19	- transport
261	343	-82	174	244	-70	- turism - călătorii
1 049	1 106	-57	1 022	1 091	-69	- alte servicii
<b>253</b>	<b>513</b>	<b>-260</b>	<b>266</b>	<b>745</b>	<b>-479</b>	<b>B. Venituri</b>
108	10	98	121	13	108	- din muncă
-22	64	-86	-6	231	-237	- din investiții directe
149	59	90	110	52	58	- din investiții de portofoliu
18	380	-362	41	449	-408	- din alte investiții de capital
<b>1 782</b>	<b>620</b>	<b>1 162</b>	<b>1 509</b>	<b>686</b>	<b>823</b>	<b>C. Transferuri curente</b>
638	343	295	464	441	23	- administrația publică
1 144	277	867	1 045	245	800	- alte sectoare
<b>18 841</b>	<b>16 890</b>	<b>1 951</b>	<b>19 854</b>	<b>18 343</b>	<b>1 511</b>	<b>2. Contul de capital și financiar</b>
<b>300</b>	<b>76</b>	<b>224</b>	<b>454</b>	<b>104</b>	<b>350</b>	<b>A. Contul de capital</b>
271	67	204	346	61	285	a. Transferuri de capital
227	33	194	283	29	254	- administrația publică
44	34	10	63	32	31	- alte sectoare
29	9	20	108	43	65	b. Achiziționarea/vânzarea de active nemateriale-nefinanciare
<b>18 541</b>	<b>16 814</b>	<b>1 727</b>	<b>19 400</b>	<b>18 239</b>	<b>1 161</b>	<b>B. Contul financiar</b>
2 520	1 779	741	4 773	4 694	79	a. Investiții directe
6	-26	32	61	45	16	- ale rezidenților în străinătate
2 514	1 805	709	4 712	4 649	63	- ale nerezidenților în România
602	278	324	634	365	269	b. Investiții de portofoliu
149	184	-35	150	184	-34	- active
453	94	359	484	181	303	- pasive
86	79	7	107	74	33	c. Derivate financiare
15 333	13 448	1 885	13 713	13 106	607	d. Alte investiții de capital
3 605	5 488	-1 883	6 035	5 082	953	- active:
48	52	-4	41	34	7	1. împrumuturi și credite
23	1	22	31	11	20	1.1. credite comerciale
25	51	-26	10	23	-13	1.2. credite financiare
529	766	-237	575	883	-308	2. împrumuturi și credite
504	669	-165	548	722	-174	2.1. credite comerciale
25	97	-72	27	161	-134	2.2. credite financiare
2 967	4 626	-1 659	5 359	4 133	1 226	3. numerar și depozite
61	44	17	60	32	28	4. alte active
3	8	-5	14	8	6	- termen lung
58	36	22	46	24	22	- termen scurt
11 728	7 960	3 768	7 678	8 024	-346	- pasive:
1 844	0	1 844	0	0	0	1. credite și împrumuturi de la FMI
3 809	1 483	2 326	2 464	2 533	-69	2. împrumuturi și credite
3	245	-242	2	139	-137	2.1. credite comerciale
3 806	1 238	2 568	2 462	2 394	68	2.2. credite financiare
1 475	1 716	-241	1 243	1 751	-508	3. împrumuturi și credite
738	407	331	438	440	-2	3.1. credite comerciale
737	1 309	-572	805	1 311	-506	3.2. credite financiare
3 303	4 666	-1 363	3 340	2 905	435	4. numerar și depozite
1 297	95	1 202	631	835	-204	5. alte pasive
1 256	15	1 241	609	740	-131	- termen lung
41	80	-39	22	95	-73	- termen scurt
-	1 230	-1 230	173	-	173	e. Active de rezervă BNR (net) (creștere "-" / scădere "+")
-	<b>1 005</b>	<b>-1 005</b>	<b>211</b>	-	<b>211</b>	<b>3. Erori și omisiuni (net)</b>

**POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A ROMÂNIEI LA 31.12.2009**

milioane EUR

Sectoare instituționale	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
<b>I. Administrația publică</b>	<b>-7 863</b>	<b>-3 313</b>	<b>0</b>	<b>-79</b>	<b>39</b>	<b>-11 216</b>
<i>active externe</i>	<i>2 391</i>	<i>28</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>-54</i>	<i>2 366</i>
<i>derivate financiare</i>	0	0	0	1	-1	0
<b>alte investiții</b>	<b>2 391</b>	<b>28</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-53</b>	<b>2 366</b>
credite comerciale	1 655	8	0	0	-40	1 623
credite comerciale pe termen mediu și lung	1 655	8	0	0	-40	1 623
depozite	7	2	0	0	0	9
alte active	729	18	0	0	-13	734
alte active pe termen lung	622	20	0	0	-11	631
alte active pe termen scurt	107	-2	0	0	-2	103
<i>pasive externe</i>	<i>10 254</i>	<i>3 341</i>	<i>0</i>	<i>80</i>	<i>-93</i>	<i>13 582</i>
<b>investiții de portofoliu</b>	<b>2 706</b>	<b>663</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-40</b>	<b>3 329</b>
obligațiuni	2 640	169	0	0	-36	2 773
instrumente ale pieței monetare	66	494	0	0	-4	556
<b>alte investiții</b>	<b>7 548</b>	<b>2 678</b>	<b>0</b>	<b>80</b>	<b>-53</b>	<b>10 253</b>
credite comerciale	4	-5	0	0	2	1
credite comerciale pe termen mediu și lung	4	-5	0	0	2	1
credite financiare	7 507	2 635	0	80	-50	10 172
credite financiare pe termen mediu și lung	7 507	2 628	0	87	-50	10 172
credite financiare pe termen scurt	0	7	0	-7	0	0
depozite	37	48	0	0	-5	80
<b>II. Autoritatea monetară</b>	<b>27 971</b>	<b>-4 458</b>	<b>509</b>	<b>994</b>	<b>82</b>	<b>25 098</b>
<i>active externe</i>	<i>28 300</i>	<i>1 124</i>	<i>509</i>	<i>994</i>	<i>-39</i>	<i>30 888</i>
<b>alte investiții</b>	<b>30</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>	<b>29</b>
alte active	30	0	0	0	-1	29
alte active pe termen lung	30	0	0	0	-1	29
<b>rezerve</b>	<b>28 270</b>	<b>1 124</b>	<b>509</b>	<b>994</b>	<b>-38</b>	<b>30 859</b>
aur	2 049	0	506	0	1	2 556
rezerva valutară	26 221	1 124	3	994	-39	28 303
<i>pasive externe</i>	<i>329</i>	<i>5 582</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-121</i>	<i>5 790</i>
<b>alte investiții</b>	<b>329</b>	<b>5 582</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-121</b>	<b>5 790</b>
credite financiare	0	5 844	0	0	-158	5 686
credite financiare pe termen mediu și lung (FMI)	0	5 844	0	0	-158	5 686
depozite	304	-262	0	0	37	79
alte pasive	25	0	0	0	0	25
alte pasive pe termen lung	25	0	0	0	0	25
<b>III. Sectorul bancar</b>	<b>-30 917</b>	<b>4 285</b>	<b>11</b>	<b>-60</b>	<b>645</b>	<b>-26 036</b>
<i>active externe</i>	<i>1 647</i>	<i>1 285</i>	<i>0</i>	<i>231</i>	<i>-63</i>	<i>3 100</i>
<b>investiții directe</b>	<b>163</b>	<b>-8</b>	<b>0</b>	<b>-2</b>	<b>-3</b>	<b>150</b>
participații la capital și profitul reinvestit	155	-16	0	-2	-2	135
alte capitaluri	8	8	0	0	-1	15
<b>investiții de portofoliu</b>	<b>145</b>	<b>168</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-12</b>	<b>301</b>
acțiuni	2	1	0	0	-1	2
obligațiuni	143	167	0	0	-11	299
instrumente ale pieței monetare	0	0	0	0	0	0
<b>derivate financiare</b>	<b>0</b>	<b>-214</b>	<b>0</b>	<b>215</b>	<b>-1</b>	<b>0</b>
<b>alte investiții</b>	<b>1 339</b>	<b>1 339</b>	<b>0</b>	<b>18</b>	<b>-47</b>	<b>2 649</b>
credite financiare	201	100	0	0	-5	296
credite financiare pe termen mediu și lung	117	84	0	0	-3	198
credite financiare pe termen scurt	84	16	0	0	-2	98
depozite	1 117	1 244	0	0	-43	2 318
alte active	21	-5	0	18	1	35
alte active pe termen lung	21	14	0	0	0	35
alte active pe termen scurt	0	-19	0	18	1	0
<i>pasive externe</i>	<i>32 564</i>	<i>-3 000</i>	<i>-11</i>	<i>291</i>	<i>-708</i>	<i>29 136</i>
<b>investiții directe</b>	<b>7 671</b>	<b>313</b>	<b>-11</b>	<b>3</b>	<b>-397</b>	<b>7 579</b>
participații la capital și profitul reinvestit	6 386	159	-11	84	-369	6 249
alte capitaluri	1 285	154	0	-81	-28	1 330
<b>investiții de portofoliu</b>	<b>299</b>	<b>-31</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-35</b>	<b>233</b>
acțiuni	67	-8	0	0	-3	56
obligațiuni	232	-23	0	0	-32	177
<b>derivate financiare</b>	<b>0</b>	<b>-288</b>	<b>0</b>	<b>288</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>alte investiții</b>	<b>24 594</b>	<b>-2 994</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-276</b>	<b>21 324</b>
credite financiare	9 637	-1 202	0	0	-18	8 417
credite financiare pe termen mediu și lung	8 580	-589	0	0	-13	7 978
credite financiare pe termen scurt	1 057	-613	0	0	-5	439
depozite	9 126	-2 882	0	0	-790	5 454
alte pasive	5 831	1 090	0	0	532	7 453
alte pasive pe termen lung	5 467	1 242	0	0	533	7 242
alte pasive pe termen scurt	364	-152	0	0	-1	211

**POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A ROMÂNIEI LA 31.12.2009**

continuare

milioane EUR

Sectoare instituționale	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
<b>IV. Alte sectoare</b>	<b>-58 197</b>	<b>-1 748</b>	<b>-189</b>	<b>-2 275</b>	<b>809</b>	<b>-61 600</b>
<i>active externe</i>	<i>6 702</i>	<i>350</i>	<i>0</i>	<i>281</i>	<i>27</i>	<i>7 360</i>
<b>investiții directe</b>	<b>891</b>	<b>-54</b>	<b>0</b>	<b>-5</b>	<b>-12</b>	<b>820</b>
participații la capital și profit reinvestit	303	-105	0	-11	-11	176
alte capitaluri	588	51	0	6	-1	644
<b>investiții de portofoliu</b>	<b>935</b>	<b>-26</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-17</b>	<b>892</b>
acțiuni	553	-148	0	0	-3	402
obligațiuni	369	122	0	0	-13	478
instrumente ale pieței monetare	13	0	0	0	-1	12
<b>derivate financiare</b>	<b>0</b>	<b>-165</b>	<b>0</b>	<b>212</b>	<b>-47</b>	<b>0</b>
<b>alte investiții</b>	<b>4 876</b>	<b>595</b>	<b>0</b>	<b>74</b>	<b>103</b>	<b>5 648</b>
credite comerciale	1 114	585	0	57	-4	1 752
credite comerciale pe termen mediu și lung	0	-57	0	57	0	0
credite comerciale pe termen scurt	1 114	642	0	0	-4	1 752
credite financiare	2 325	224	0	0	-9	2 540
credite financiare pe termen mediu și lung	241	17	0	0	9	267
credite financiare pe termen scurt	2 084	207	0	0	-18	2 273
depozite	1 349	-154	0	0	118	1 313
alte active	88	-60	0	17	-2	43
alte active pe termen scurt	88	-50	0	5	-1	42
alte active pe termen lung	0	-10	0	12	-1	1
<i>pasive externe</i>	<i>64 899</i>	<i>2 098</i>	<i>189</i>	<i>2 556</i>	<i>-782</i>	<i>68 960</i>
<b>investiții directe</b>	<b>41 126</b>	<b>3 176</b>	<b>189</b>	<b>-31</b>	<b>-2 056</b>	<b>42 404</b>
participații la capital și profit reinvestit	28 505	1 571	189	699	-1 614	29 350
alte capitaluri	12 621	1 605	0	-730	-442	13 054
<b>investiții de portofoliu</b>	<b>1 412</b>	<b>23</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-78</b>	<b>1 357</b>
acțiuni	1 398	13	0	0	-79	1 332
obligațiuni	0	-1	0	0	1	0
instrumente ale pieței monetare	14	11	0	0	0	25
<b>derivate financiare</b>	<b>0</b>	<b>-142</b>	<b>0</b>	<b>142</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>alte investiții</b>	<b>22 361</b>	<b>-959</b>	<b>0</b>	<b>2 445</b>	<b>1 352</b>	<b>25 199</b>
credite comerciale	2 770	-1 882	0	0	529	1 417
credite comerciale pe termen mediu și lung	299	-628	0	0	497	168
credite comerciale pe termen scurt	2 471	-1 254	0	0	32	1 249
credite financiare	19 587	953	0	2 414	828	23 782
credite financiare pe termen mediu și lung	14 654	2 902	0	2 414	811	20 781
credite financiare pe termen scurt	4 933	-1 949	0	0	17	3 001
depozite	0	0	0	0	0	0
alte pasive	4	-30	0	31	-5	0
alte pasive pe termen lung	4	-21	0	22	-5	0
alte pasive pe termen scurt	0	-9	0	9	0	0
<b>TOTAL</b>	<b>-69 006</b>	<b>-5 234</b>	<b>331</b>	<b>-1 420</b>	<b>1 575</b>	<b>-73 754</b>

**POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A ROMÂNIEI LA 31.12.2009**

milioane EUR

Componente	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
<b>TOTAL</b>	<b>-69 006</b>	<b>-5 234</b>	<b>331</b>	<b>-1 420</b>	<b>1 575</b>	<b>-73 754</b>
<i>din care:</i>						
<b>Active externe</b>	<b>39 040</b>	<b>2 787</b>	<b>509</b>	<b>1 507</b>	<b>-129</b>	<b>43 714</b>
investiții directe	1 054	-61	0	-6	-18	969
investiții de portofoliu	1 081	140	0	0	-27	1 194
derivate financiare	0	-379	0	427	-48	0
alte investiții	8 635	1 963	0	92	2	10 692
rezerve	28 270	1 124	509	994	-38	30 859
<b>Pasive externe</b>	<b>108 046</b>	<b>8 021</b>	<b>178</b>	<b>2 927</b>	<b>-1 704</b>	<b>117 468</b>
investiții directe	48 797	3 489	178	-28	-2 452	49 984
investiții de portofoliu	4 417	655	0	0	-154	4 918
derivate financiare	0	-430	0	430	0	0
alte investiții	54 832	4 307	0	2 525	902	62 566
<b>Poziția netă</b>	<b>-69 006</b>	<b>-5 234</b>	<b>331</b>	<b>-1 420</b>	<b>1 575</b>	<b>-73 754</b>
investiții directe	-47 743	-3 550	-178	22	2 434	-49 015
investiții de portofoliu	-3 336	-515	0	0	127	-3 724
derivate financiare	0	51	0	-3	-48	0
alte investiții	-46 197	-2 344	0	-2 433	-900	-51 874
rezerve	28 270	1 124	509	994	-38	30 859
<b>Active externe</b>	<b>39 040</b>	<b>2 787</b>	<b>509</b>	<b>1 507</b>	<b>-129</b>	<b>43 714</b>
<b>A. Investiții directe ale rezidenților în străinătate</b>	<b>1 054</b>	<b>-61</b>	<b>0</b>	<b>-6</b>	<b>-18</b>	<b>969</b>
- participații la capital	458	-120	0	-12	-16	310
- alte capitaluri	596	59	0	6	-2	659
<b>B. Investiții de portofoliu</b>	<b>1 081</b>	<b>140</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-27</b>	<b>1 194</b>
- investiții de natura obligațiunilor	512	288	0	0	-22	778
- investiții de natura acțiunilor	555	-147	0	0	-4	404
- instrumente ale pieței monetare	14	-1	0	0	-1	12
<b>C. Derivate financiare</b>	<b>0</b>	<b>-379</b>	<b>0</b>	<b>427</b>	<b>-48</b>	<b>0</b>
<b>D. Alte investiții</b>	<b>8 635</b>	<b>1 963</b>	<b>0</b>	<b>92</b>	<b>2</b>	<b>10 692</b>
- împrumuturi și credite	5 293	917	0	57	-57	6 210
- împrumuturi și credite pe termen lung	2 012	52	0	57	-33	2 088
- împrumuturi și credite pe termen scurt	3 281	865	0	0	-24	4 122
- numerar și depozite	2 473	1 093	0	0	75	3 641
- alte active	869	-47	0	35	-16	841
- termen mediu și lung	673	24	0	12	-13	696
- termen scurt	196	-71	0	23	-3	145
<b>E. Active de rezervă (BNR)</b>	<b>28 270</b>	<b>1 124</b>	<b>509</b>	<b>994</b>	<b>-38</b>	<b>30 859</b>
- aur monetar	2 049	0	506	0	1	2 556
- rezerva valutară	26 221	1 124	3	994	-39	28 303
<b>Pasive externe</b>	<b>108 046</b>	<b>8 021</b>	<b>178</b>	<b>2 927</b>	<b>-1 704</b>	<b>117 468</b>
<b>A. Investiții directe ale nerezidenților în România</b>	<b>48 797</b>	<b>3 489</b>	<b>178</b>	<b>-28</b>	<b>-2 452</b>	<b>49 984</b>
- participații la capital	34 891	1 730	178	783	-1 982	35 600
- alte capitaluri	13 906	1 759	0	-811	-470	14 384
<b>B. Investiții de portofoliu</b>	<b>4 417</b>	<b>655</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-154</b>	<b>4 918</b>
- de natura acțiunilor	1 465	5	0	0	-83	1 387
- de natura obligațiunilor	2 872	145	0	0	-67	2 950
- instrumente ale pieței monetare	80	505	0	0	-4	581
<b>C. Derivate financiare</b>	<b>0</b>	<b>-430</b>	<b>0</b>	<b>430</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>D. Alte investiții</b>	<b>54 832</b>	<b>4 307</b>	<b>0</b>	<b>2 525</b>	<b>902</b>	<b>62 566</b>
- împrumuturi și credite	39 505	6 343	0	2 494	1 132	49 474
- împrumuturi și credite pe termen lung	31 044	10 152	0	2 500	1 089	44 785
- împrumuturi și credite pe termen scurt	8 461	-3 809	0	-6	43	4 689
- numerar și depozite	9 466	-3 095	0	0	-758	5 613
- alte pasive	5 861	1 059	0	31	528	7 479
- termen mediu și lung	5 497	1 220	0	22	529	7 268
- termen scurt	364	-161	0	9	-1	211



## POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, 2005 - 2009

	milioane EUR, sfârșitul perioadei				
Sectoare instituționale	2005	2006	2007	2008	2009
<b>I. Autoritatea monetară</b>	<b>18 027</b>	<b>22 850</b>	<b>27 047</b>	<b>27 971</b>	<b>25 098</b>
- active externe	18 279	22 956	27 216	28 300	30 888
- pasive externe	252	106	169	329	5 790
<b>II. Administrația publică</b>	<b>-6 374</b>	<b>-6 996</b>	<b>-7 375</b>	<b>-7 863</b>	<b>-11 216</b>
- active externe	3 753	2 848	2 255	2 391	2 366
- pasive externe	10 127	9 844	9 630	10 254	13 582
<b>III. Sectorul bancar</b>	<b>-8 563</b>	<b>-16 296</b>	<b>-24 809</b>	<b>-30 917</b>	<b>-26 036</b>
- active externe	1 324	1 594	1 841	1 647	3 100
- pasive externe	9 887	17 890	26 650	32 564	29 136
<b>IV. Alte sectoare</b>	<b>-26 237</b>	<b>-36 449</b>	<b>-49 085</b>	<b>-58 197</b>	<b>-61 600</b>
- active externe	2 385	4 664	5 556	6 702	7 360
- pasive externe	28 622	41 113	54 641	64 899	68 960
<b>Poziția netă</b>	<b>-23 147</b>	<b>-36 891</b>	<b>-54 222</b>	<b>-69 006</b>	<b>-73 754</b>
- active externe	25 741	32 062	36 868	39 040	43 714
- pasive externe	48 888	68 953	91 090	108 046	117 468

## REZERVA INTERNAȚIONALĂ BRUTĂ A ROMÂNIEI, 2005 - 2009

	milioane EUR, sfârșitul perioadei				
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Banca Națională a României</i>	18 259	22 935	27 187	28 270	30 858
- Aur	1 461	1 625	1 880	2 049	2 556
- valute convertibile	16 798	21 310	25 307	26 221	28 302
<i>Bănci comerciale</i>	1 103	1 302	1 445	1 344	2 716
- valute convertibile	1 103	1 302	1 445	1 344	2 716
<b>Rezerva internațională brută</b>	<b>19 362</b>	<b>24 237</b>	<b>28 632</b>	<b>29 614</b>	<b>33 574</b>
<i>din care:</i>					
<b>Rezerva valutară brută</b>	<b>17 901</b>	<b>22 612</b>	<b>26 752</b>	<b>27 565</b>	<b>31 018</b>

**EVOLUȚIA INDICATORILOR DE ÎNDATORARE EXTERNĂ, 2005 - 2009**

Componente	2005	2006	2007	2008	2009
	milioane EUR				
<b>Datorie externă (DE)</b>	<b>30 914</b>	<b>41 196</b>	<b>58 628</b>	<b>72 354</b>	<b>81 219</b>
- termen mediu și lung (TML)	24 642	28 622	38 711	51 762	65 816
- termen scurt (TS)	6 272	12 574	19 917	20 592	15 403
<b>PIB</b>	<b>79 747</b>	<b>97 787</b>	<b>124 654</b>	<b>139 749</b>	<b>115 940</b>
<b>Exportul de bunuri și servicii (EXP)</b>	<b>26 359</b>	<b>31 438</b>	<b>36 434</b>	<b>42 479</b>	<b>36 148</b>
<b>Importul de bunuri și servicii (IMP)</b>	<b>34 510</b>	<b>43 192</b>	<b>53 847</b>	<b>60 929</b>	<b>43 311</b>
<b>Serviciul datoriei externe (SDE)</b>	<b>13 578</b>	<b>19 801</b>	<b>29 925</b>	<b>45 575</b>	<b>49 038</b>
- rate de capital	12 415	18 191	27 627	42 338	46 252
- rate de dobândă (DOB)	1 163	1 610	2 298	3 237	2 786
<b>Rezerva oficială internațională (RO)</b>	<b>18 259</b>	<b>22 935</b>	<b>27 187</b>	<b>28 270</b>	<b>30 858</b>
	Indicatori				
	procente				
DE/PIB	38,8	42,1	47,0	51,8	70,1
TML/PIB	30,9	29,3	31,1	37,0	56,8
DE/EXP	117,3	131,0	160,9	170,3	224,7
TML/EXP	93,5	91,0	106,2	121,9	182,1
SDE/EXP	51,5	63,0	82,1	107,3	135,7
SDE/PIB	17,0	20,2	24,0	32,6	42,3
SDE/RO	74,4	86,3	110,1	161,2	158,9
DOB/EXP	4,4	5,1	6,3	7,6	7,7
TS/DE	20,3	30,5	34,0	28,5	19,0
Multilaterale/DE	18,4	13,8	9,3	9,0	12,3
	număr luni				
RO/IMP	6,3	6,4	6,1	5,6	8,5